

Häädemeeste valla hetkeolukorra ülevaade 2026

SISUKORD

1.	Häädemeeste valla iseloomustus	3
2.	Sümboolika	4
2.1	<i>Häädemeeste vallal on vapp ja lipp.</i>	4
3.	Häädemeeste vald võrdluses teiste Eesti omavalitsustega.....	4
4.	Rahvastik	5
4.1	<i>Rahvastiku loomulik iive</i>	7
4.2	<i>Rändesaldo</i>	8
4.3	<i>Rahvastiku jagunemine vanusegruppide lõikes</i>	8
4.4	<i>Elanike rahulolu</i>	9
4.5	<i>Tegusa elanikkonna visioon ja arengu kitsaskohad</i>	10
5.	Ettevõtluskeskkond ja planeerimistegevus	10
5.1	<i>Töötajate keskmine sissetulek (brutopalk)</i>	12
5.2	<i>Ettevõtluse arenduse visioon ja kitsaskohad</i>	12
5.3	<i>Planeerimistegevus.....</i>	12
6.	Haridus- ja huviharidus	14
6.1	<i>Elukestev õpe ehk täiskasvanuharidus</i>	18
6.2	<i>Haridus-, noorsootöö ja täiskasvanuhariduse visioon ja kitsaskohad</i>	19
7.	Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid	20
7.1	<i>Sotsiaalhoolekande ja tervishoiu visioon ning kitsaskohad</i>	23
8.	Loodus- ja elukeskkond	23
8.1	<i>Loodus- ja elukeskkond, visioon ja kitsaskohad</i>	25
9.	Teed, tänavad, sillad ja tänavavalgustus.....	26
9.1	<i>Kergliiklusteed ja tänavavalgustus</i>	26
9.2	<i>Sillad.....</i>	27
9.3	<i>Teede, tänavate ja tänavavalgustuse visioon ja kitsaskohad</i>	27
10.	Sport ja vaba aeg	27
10.1	<i>Spordi ja vaba aja visioon ja kitsaskohad</i>	28
11.	Kultuuripärand	28
11.1	<i>Kultuuripärand</i>	28
11.2	<i>Kultuuripärandi visioon ja kitsaskohad</i>	29
12.	Elanikkonnakaitse	29
12.1	<i>Elanikkonnakaitse visioon ja kitsaskohad</i>	30
13.	Haldussuutlikkus, avatud valitsemine ja partnerlus	31

1. Häädemeeste valla iseloomustus

Häädemeeste vald asub Pärnu maakonna lõunaosas kitsa mereäärse ribana Pärnu linna ja Läti Vabariigi piiri vahel. Tegemist on maa-alalt Eesti ühe pikima vallaga, ulatudes pikkuselt ligi 60 kilomeetrini. Praegustes piirides moodustati Häädemeeste vald 2017. aastal seniste Häädemeeste ja Tahkuranna valdade ühinemise järgselt. Ajalooliselt on Häädemeeste vald olnud tükike Liivimaad. Valla keskus asub Uulus, teenuskeskus Häädemeeste alevikus. Häädemeeste valda iseloomustab merelähedus, luited, rabad ning ilusad männimetsad, mistõttu on vald populaarne suvituspiirkond. Häädemeeste vallas on kaks alevikku - Häädemeeste ja Võiste ning 29 küla- Soometsa, Võidu, Sooküla, Arumetsa, Nepste, Pulgoja, Papisilla, Rannametsa, Krundiküla, Penu, Jaagupi, Kabli, Orajõe, Majaka, Treimani, Metsapöole, Ikla, Massiaru, Urissaare, Uemaa, Uulu, Laadi, Leina, Lepaküla, Metsaküla, Tahkuranna, Piirumi, Mereküla ja Reiu (joonis 1).

Vald on oma asukoha, ajaloo ja väliste mõjutegurite poolest väga mitmekesine. Pikliku kujuga valla põhjapoolne osa on enam mõjutatud Pärnu linna lähedusest, lõunapoolne osa on aga tihedamalt seotud piirkonna ajalooliste traditsiooniliste tegevusaladega ning osaliselt ka sisutihedama kogukonnaeluga.

Valla territooriumile jäävad külad on väga erinevad ja neile ühtse arengutee ettenägemine ei ole mõistlik, kuna eri piirkondi mõjutavad suuresti erinevad tegurid.

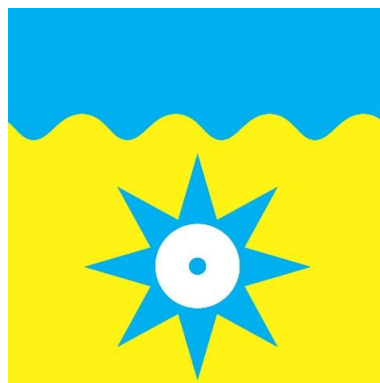
Joonis 1: Häädemeeste vald (allikas: [Maa- ja Ruumiamet.ee](http://Maa-ja-Ruumiamet.ee))

2. Sümbolika

2.1 Häädemeeste vallal on vapp ja lipp.

Joonis 2: Häädemeeste valla vapp

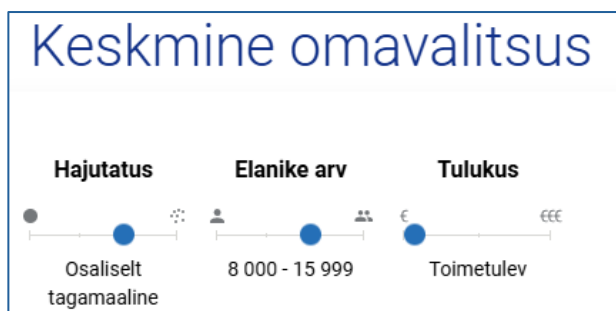
Joonis 3: Häädemeeste valla lipp

Vapil osutab kaljas Häädemeeste valla ajaloos suurt tähtsust omanud purjelaevaehitusele. Mürhambuline päis sümboliseerib riigipiiri, hõbetäht sihiteadlikkust ja eesmärgikindlust. Kuld tähistab väärikust, õnne ja heaolu; sinine märgib merd, tõde ja lootust; hõbe on valguse ja puhtuse tähis.

Lipul sümboliseerib kaheksaharuline täht vaimuvalgust, haridust ja taassündi. Vesikivi viitab Tahkuranna vallas sündinud Konstantin Pätsile. Kuldne värvus viitab Pärnumaale, kuld tähistab ühtlasi päikest ja liivarandu, samuti elujõudu ning rõõmu. Sinine värvus märgib merd.

3. Häädemeeste vald võrdluses teiste Eesti omavalitsustega

Minuomavalitsus.ee veebilehel on 29.07.2026 seisuga avaldatud Häädemeeste valla ja Eesti keskmise omavalitsuse võrdlusandmete kokkuvõte. Valdkondade koondandmete võrdlus annab ülevaate kohalike omavalitsuste teenuste ning toimetuleku üldisest tasemest.

Joonis 4: Omavalitsuste keskmise toimetuleku näitajad (allikas: minuomavalitsus.ee, 2026)

Joonis 5: Häädemeeste valla toimetuleku näitajad (allikas: minuomavalitsus.ee, 2026)

Valdavalt on Eesti omavalitsused lähtuvalt oma geograafilisest asendist ja hajaasustusega piirkondadest tagamaalised. Iga omavalitsus on erinev lähtuvalt oma geograafilisest asukohast, rahvastiku, teenuste ja investeeringute võimekuse ning vajaduste jmt poolest. Detailsemate andmete põhjal on igal omavalitsusel võimalik leida enda piirkonna jaoks sobivamad lahendused. Teenustasemete mõõtmise eesmärk on toetada omavalitsuse valikuid teenuste ja investeeringuvajaduste arendamisel ning edasiste arendustegevuste planeerimisel.

Esitatud andmetest on Häädemeeste valla valdkondlikud teenustasemed 2021 aasta võrdluses 2025 aasta andmete kirjeldusega järgmisel joonisel (vt joonis 6). Täpsem info detailsemate andmetega leiab minuomavalitsus.ee veebilehel.

Valdkond	Hinnang 2021	Hinnang 2025	Muutus
 Valitsemine	 4	 4	-
 Haridus	 5	 5	-
 Elamu- ja kommunaalmajandus	 3	 4	+1
 Keskkond ja kliima	 3	 6	+3
 Liikuvus	 3	 5	+2
 Sotsiaalne kaitse	 6	 7	+1
 Kultuur ja sport	 4	 4	-
 Tervis ja turvalisus	 5	 7	+2
 Ligipääsetavus	 2	 5	+3
 Ettevõtluskeskkond	 x	 5	-

Joonis 6: Valla teenustaseme võrdlus 2021 vs 2025 (allikas: minuomavalitsus.ee, 2026)

Andmeid Eesti omavalitsuste keskmisega võrreldes, suudab Häädemeeste vald heal tasemel valitseda ja oma avalikke teenuseid kodanikele pakkuda. Häädemeeste valla poolt pakutavate teenuste ülevaade 2021 ja 2025 aasta võrdluses näitab, et vald on mitmes valdkonnas paremuse suunas arenenud. Teenusvaldkondade hinnang teostatakse 0 – 9 punktisüsteemis, milles 0 tähistab puudulikku teenust ja/või selle kvaliteeti, 9 punkti märgib maksimaalset head tulemust.

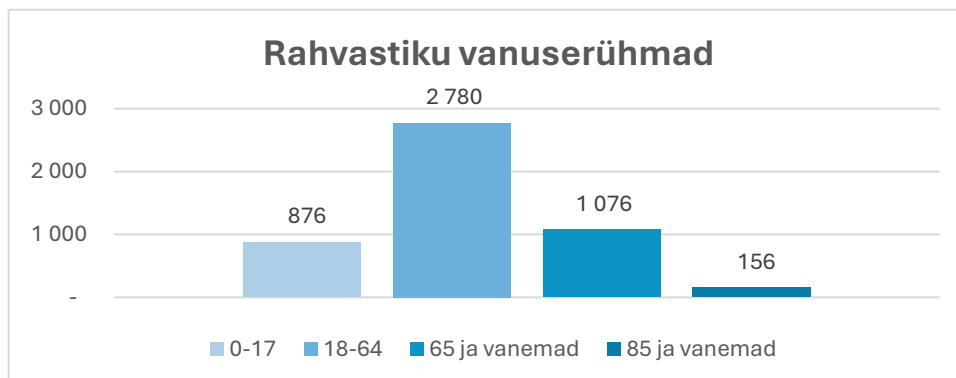
4. Rahvastik

01.01.2026 aasta seisuga elab [Rahvastikuregistri](#) andmetel Häädemeeste vallas 5 013 elanikku, mis moodustab maakonna elanike arvust ligikaudu 5,8%. Võrreldes andmeid 2025 aastaga on vallas rahva arv kasvanud 0,7%. Rahva arv on viimasel viiel aastal püsinud suhteliselt stabiilsena. Eesti elas [Statistikaameti](#) andmetel 01.01.2026 seisuga 1 365 142 elanikku, olles aastaga kasvanud täpselt samas suurusjärgus vallaga, 0,7%.

Rahvaarvu muutust mõjutavad peamiselt loomulik iive ja rändesaldo kõikumine. Statistikaameti andmetel oli Eestis 2025. aastal loomulik iive negatiivne: sündi registreeriti 9 240 ja surmasid 15 688. Samuti oli negatiivne Häädemeeste valla 2025-ndal aasta loomuliku iibe tasakaal, valda sündis 31 last, suri aga 63 isikut. Seega on negatiivse iibe tasakaalustanud positiivne rändesaldo, hoides valla rahvaarvu stabiilsena. [Statistikaameti](#) 2025-nda aasta andmetel asus Häädemeeste valda elama 169 isikut, välja rändas 38 isikut.

Vallas elavate noorte vanuses 0-17 aastaste osakaal kogurahvastikust on 19,7%, vanuses 65+ elanike osakaal on 21,4%.

Vanuserühmade lõikes moodustavad 18 – 64 aastased kodanikud valdava osa elanikest. Võrreldes vanusegruppe 0 – 17 ja 65 + vanuserühmaga, on peale kasvav põlvkond märgatavalt väiksem kui lahkuv, mis muu hulgas toob kaasa vajaduse arvestada teenuste kavandamisel vanemaeliste osakaalu suurenemisega kaasnevate teenuste loomise ja arendamisega.

Joonis 7: Häädemeeste valla rahvastiku vanuserühmad (allikas: [Statistikaamet](#), 2026)

[Arengustrategia Pärnumaa 2035+](#) toob välja maakonnas viimase veerandsaja aasta jooksul toimunud muudatused, mille kohaselt on enamikes Eesti omavalitsustes elanike arv vähenenud. Samas on vähenemise tempo Pärnumaal olnud üks väiksemaid Eestis. Viimase veerandsaja aasta jooksul on rahvastik ümber paiknenud ka maakonnasiseselt. Valglinnastumise tõttu on Pärnu linn „valgunud“ üle asustusüksuse piiride ja seetõttu kaotanud oma elanikke, mis aga olulisel määral on positiivselt mõjutanud linnalähedasi asustusüksuseid, omavalitsusi, kelle rahvaarv on selle võrra stabiilne püsinud (Tabel 1).

Statistikaameti andmetele tuginedes elab Pärnus ja selle lähiümbruse asulates ligi kolmveerand maakonna rahvastikust. Seega kaugemale jäävate asustusüksuste elanike arv vaid veerand maakonna elanikkonnast. Mida kaugem piirkond keskusest, seda hõredam on asustus. Pärnu linna lähiümbrus on Eesti suuruselt peale Tallinna ja Tartu linna kolmas valglinnastumise piirkond.

Häädemeeste vallas on kaks alevikku ja 29 küla. Elanike arv on 2026. aasta 01. augusti seisuga võrreldes 2020. aastaga kasvanud 14-s ja vähenenud 15-s asustusüksuses. Metsaküla rahvaarv on võrdlusperioodil tasakaalus muutusteta.

Tabel 1: Elanike arv külates (allikas: [Rahvastikuregister](#), 2026)

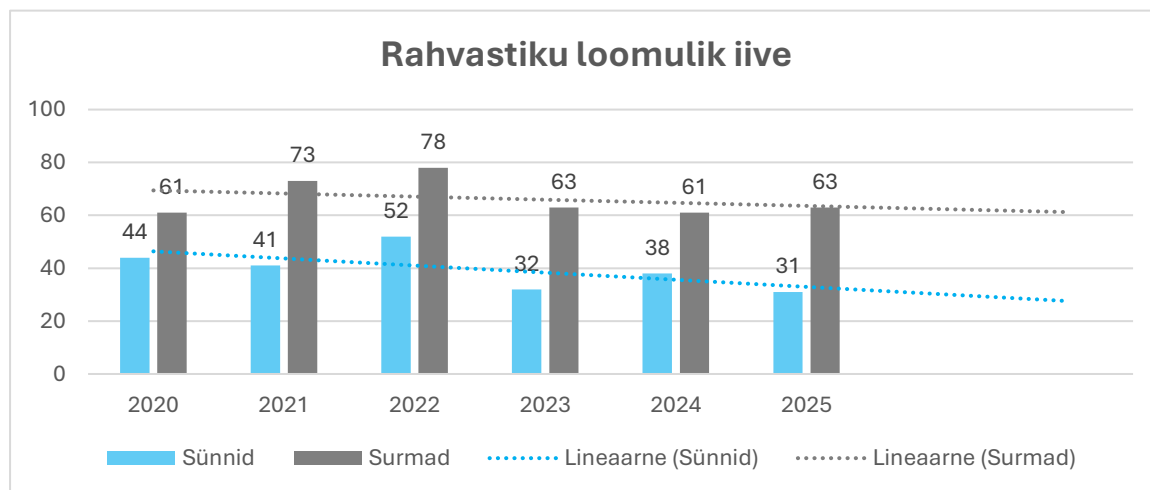
Küla/alevik	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Muutus +/-
Arumetsa küla	104	98	96	91	94	97	97	-7
Häädemeeste alevik	563	544	543	529	514	510	521	-42
Ikla küla	145	145	142	138	134	133	134	-11
Jaagupi küla	66	63	67	64	65	62	67	1
Kabli küla	248	239	237	232	230	234	234	-14
Krundiküla	98	102	93	89	83	87	97	-1
Laadi küla	461	484	511	536	551	537	548	87
Leina küla	52	50	54	55	55	54	53	1
Lepaküla	108	111	110	108	108	110	113	5
Majaka küla	49	49	54	52	55	57	54	5
Massiaru küla	79	81	84	74	70	70	72	-7
Mereküla	72	81	83	83	86	88	96	24

Metsaküla	68	66	63	71	70	72	68	0
Metsapoolse küla	99	100	98	95	106	105	102	3
Nepste küla	37	32	28	29	26	26	28	-9
Orajõe küla	40	38	36	38	38	42	36	-4
Papisilla küla	56	56	57	57	59	58	48	-8
Penu küla	65	60	58	57	55	57	52	-13
Piirumi küla	51	54	56	57	56	55	52	1
Pulgoja küla	65	59	61	61	62	64	63	-2
Rannametsa küla	147	151	162	152	147	152	161	14
Reiu küla	527	550	559	590	609	595	594	67
Sooküla	56	50	55	52	49	41	36	-20
Soometsa küla	114	110	119	116	121	117	113	-1
Tahkuranna küla	186	181	198	222	220	209	215	29
Treimani küla	195	192	187	186	179	169	171	-24
Urissaare küla	66	67	72	76	75	76	78	12
Uuemaa küla	24	22	21	29	23	25	25	1
Uulu küla	516	517	537	527	531	535	535	19
Võidu küla	84	86	77	76	77	74	70	-14
Võiste alevik	451	446	446	451	444	437	424	-27
Elukoht teadmata						27	23	

4.1 Rahvastiku loomulik iive

Vallas sündide ja surmade vahe, mille puhul ületab surmade arv sündide arvu, näitab rahvastiku negatiivset iivet. Sama trend on nähtav ka Eestis tervikuna: 2025. aastal oli Eestis rahvastiku loomulik iive negatiivne, sest surmade arv ületas sündide arvu 6 448 võrra.

Rahvastiku vananemine toob kaasa suurema vajaduse vanemaealistele suunatud teenuste arendamiseks, samuti füüsilise keskkonna kohandamiseks, et mh luua liikumisraskustega isikutele võrdsed võimalused ja ligipääsetavus avalikele teenustele.

Joonis 8: Häädemeeste valla rahvastiku loomulik iive (allikas: [Rahvastikuregister](#), 2026)

4.2 Rändesaldo

Sisse- ja väljarände saldo on viimastel aastatel olnud kõikuv, kuid linnalähedastes külates on ränne valdavalt positiivsem. 2025. aastal oli Eestis tervikuna rändesaldo Statistikaameti andmetel negatiivne, mistõttu tuleb ka kohaliku arengu kavandamisel arvestada nii elanike liikuvuse kui ka pere elukohavalikut mõjutavate teguritega. Elanike ränne on Häädemeeste vallas positiivsem valdavalt valla linnalähedastes külates.

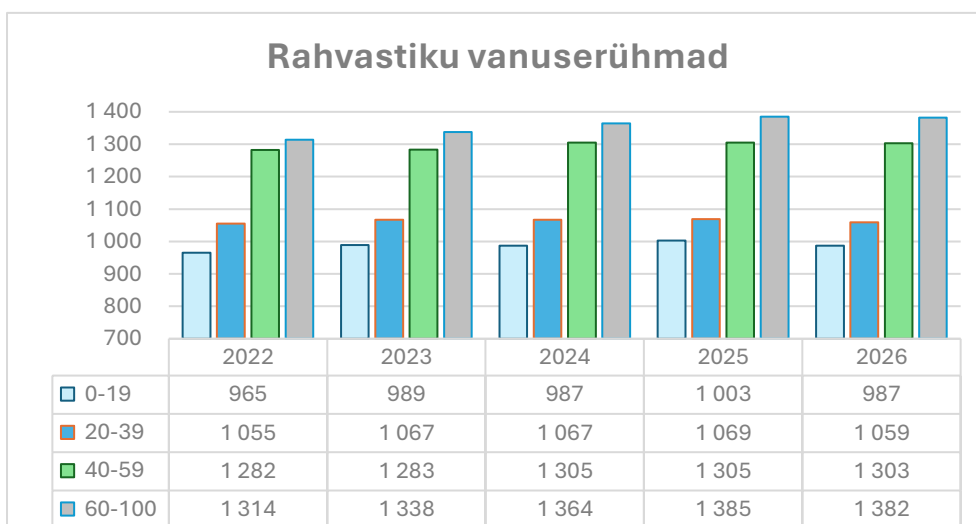

Joonis 9: Rändesaldo (allikas: [Statistikaamet](#), 2026)

Viimaste aastate lõikes on Häädemeeste valla elanike ränne olnud positiivne, kus valda on sisse rännanud ja siin elukoha leidnud 111 inimest rohkem kui siit välja rännanud.

4.3 Rahvastiku jagunemine vanusegruppide lõikes

Rahvastiku jagunemine vanusegruppide lõikes 01.01.2026 seisuga iseloomustab kohapeal elavate elanike vanuselist struktuuri, mille alusel saab hinnata tulevaste aastate elanikkonna muutuseid ning koos sellega avalike teenuste, sh sotsiaalteenuste, haridusteenuste, lasteaiateenuste jmt teenuste vajadust.

Joonis 10: Rahvastiku jagunemine vanuserühmadesse. Andmed 01.01.2026 seisuga (allikas: [Statistikaamet](#), 2026)

Täpsemate teenuste asukohapõhiste vajaduste prognoosimiseks, tuleb vanuserühmade tabelis toodud näitajaid vaadelda koos külates ja alevikes elavate inimeste arvu muutusega, sh rahvastiku koosseisu, vanusegruppide muutustega. Vanusegrupis 60+ suur elanike osakaal võrreldes 20-39 vanusegrupiga, toob lähiaastatel kaasa negatiivse iibe, mille puhul on surmade osakaal suurem kui sündide osakaal.

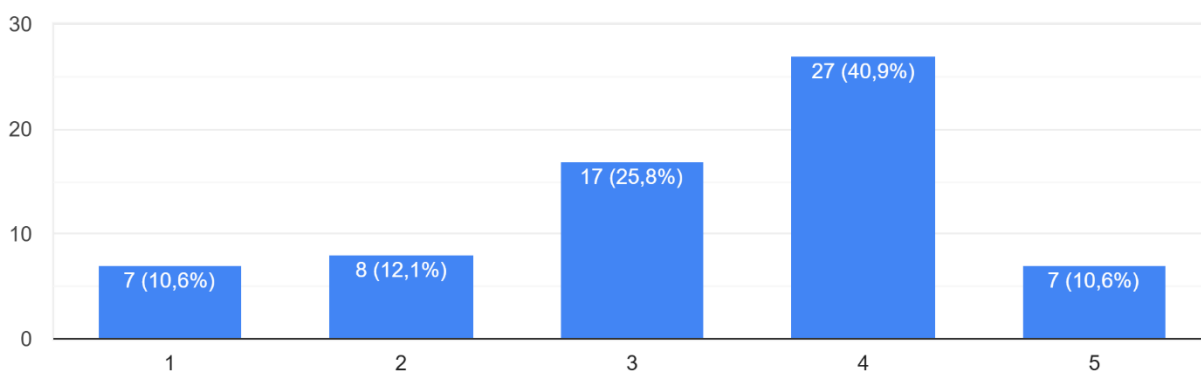
4.4 Elanike rahulolu

Elanike rahulolu omavalitsuse avalike teenuste ja elukeskkonnaga 2024. aasta seisuga on 76 protsenti (minuomavalitsus.ee, 2026). Häädemeeste vallavalitsuse poolt 2026 aasta juunis - juulis läbiviidud rahulolu uuringutulemustest selgub, et 85 protsenti kohalikest elanikest ja suvekülastajatest on Häädemeeste vallaga kui elukohaga rahul või väga rahul. Samuti ollakse rahul piirkonna turvalisusega (80 protsenti elanikest). Enim rahulolematust väljendati valla piirkonna kui töökohaga (35 protsenti vastanutest).

Iga omavalitsuse jaoks on olemasolevate teede korrashoid üks suuremaid ja ka olulisemaid püsikulusid eelarves. Joonisel kirjeldatud rahulolu-uuringu tulemustel on elanikud teede olukorraga üldiselt rahul. Samas on iga-aastased investeeringud vaieldamatult vajalikud, seda olemasolevate teede kasutuskõlblikuna hoidmiseks, sh truupide ja teeäärte ning kraavide korrashoidmiseks.

Kuivõrd rahul olete valla teede olukorraga?

66 vastust

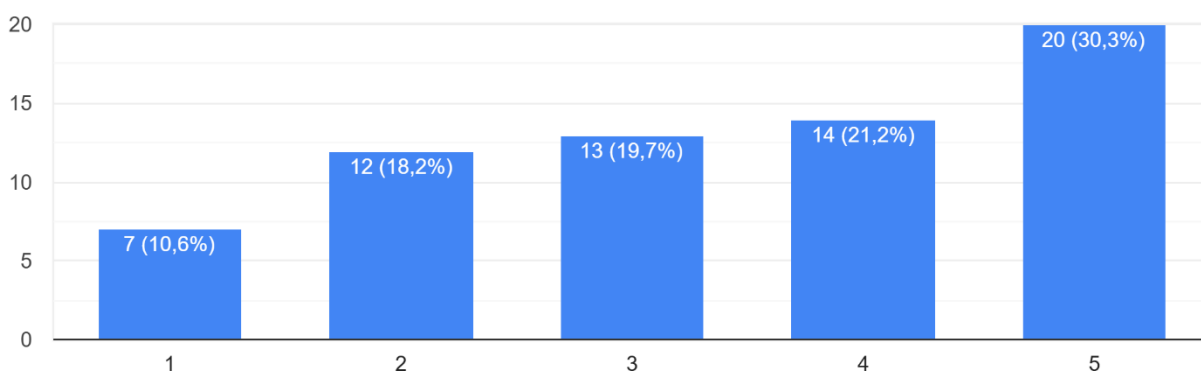

Joonis 11: Rahulolu valla teede olukorraga (rahuloluküsitlus, 2026)

Uuringutulemuste juures esitatud täiendavate ettepanekutena selgus vajadus rajada mitmesse piirkonda uusi kergliiklusteid, seda ka Häädemeeste-Kabli-Ikla riigimaanteele, mille väljaehitamiseks vallal endal õigus ja vahendid hetkel puuduvad.

Kuivõrd rahul olete valla juhtimisega?

66 vastust

Joonis 12: Rahulolu valla juhtimisega, sh avalike teenustega (2026)

Läbiviidud uuringu tulemusena selgub, et elanikud on üldjoontes rahul valla poolt pakutavate avalike teenustega, samuti valla juhtimisega.

4.5 Tegusa elanikkonna visioon ja arengu kitsaskohad

Visioon: *Kodanikualgatuste ja ühistegevuste toetamine, et vallas oleksid aktiivsed ja uuendusmeelsed ning oma kogukonna hea käekäigu eest seisvad inimesed, sh aktiivsed uuenduslike ideedega noored, panustades piirkonna positiivse maine kujundamisse.*

Kitsaskohad:

- ääremaastumine, teenuste piiratud kättesaadavus (pikad vahemaad, transpordiühendused, ajakulu), elanike vähenemine keskustest kaugemates piirkondades.

5. Ettevõtluskeskkond ja planeerimistegevus

Kohalik omavalitsus saab luua soodsad tingimused ettevõtluse loomiseks ja arenguks eelkõige läbi planeeringute. Valla üldplaneeringus on äri-, kaubandus- ja teenindusettevõtte alad planeeritud Ikla piiräärsele alale, Häädemeestel Pärnu-Ikla ja Häädemeeste-Tõitoja maantee ristumisalade vahetusse lähedusse, Võiste küla läbiva Pärnu-Ikla maantee lähedusse ning suurimad alad Pärnu linna lähedasele Reiu küla piirkonda. Omavalitsuse roll on kavandada ja luua soodsad tingimused ettevõtluspiirkondade arenguks. See hõlmab infrastruktuuri loomist ja parendamist, juurdepääsuteede loomist ning vee- ja kanalisatsioonisüsteemi teenuse kättesaadavaks tegemist ja/või erilahenduste leidmist, eesmärgiga soodustada ettevõtluse arengut, kasvu ja mitmekesisust.

Ettevõtluse arendamisel on piirkonna eelisteks suvepealinna Pärnu lähedus, meri ja mererand ning suurepärane logistiline asend rahvusvahelise maantee Via Baltica ääres. Samuti lisab ettevõtluse arengule positiivset kaalu rajatav rahvusvaheline Rail Baltica raudteetrass koos kohaliku peatusega. Kavandatav Häädemeeste kohalik raudteepeatus plaanitakse rajada riigitee nr 19335 Jaagupi–Urissaare vahetusse lähedusse.

Kõrge männimetsaga kaetud rannaluidete vöönd, millest mere poole jäävad liivarannad on nii kohalike kui puhkajate seas populaarsed piirkonnad aktiivseks puhkamiseks läbi aegade. Suurima hooajalise potentsiaaliga on loodus-, matka- ja rannaturismi arendamine.

Hoides korras üldkasutatavad puhke- ja rekreatsioonialad, loome sellega baastaseme piirkonna turismialaseks ettevõtluse arenguks, seda eeldusel, et Pärnu-Ikla suunal möödudajad siin peatuvad ja siia tagasi soovivad pöörduda. Avalike rohe- ja puhkealade korrashoid, suunavate viitade, infotahvlite paigaldamine on vähim, mis on vajalik külastajate suunamiseks puhke- ja rekreatsioonialadele, toetades sellega kaudselt ettevõtlust ja puhkemajanduse arengut.

2025. aasta seisuga tegutseb vallas ligikaudu 31 majutusettevõtet, kes pakuvad erinevaid aktiivse puhkuse võimalusi. Olulised piirkonna maine loojad ja turismiteenuste pakkujad on mittetulunduslike ühingute poolt korraldatud piirkonna sündmused jmt laiemale avalikkusele suunatud üritused. Mainesündmuste kaudne mõju ulatub ka ettevõtluse arengu toetamisse, luues sündmuste läbiviimiseks kaubanduse ja teenuste vajaduse. Olulisemad turismiteenuse pakkujad on Lottemaa, RMK, Jõulumäe tervisespordikeskus, Pärnu Bay Golf Links ja Lapanina hotell.

Häädemeeste valda läbib RMK matkarada ning Euroopa E9 (European Long Distance Path E9) matkarada. Häädemeeste vald on osa ühisturunduse projektist Romantiline Rannatee, mis ühendab endas kõiki Pärnu Lahe Partnerluskogu tegevuspiirkonna omavalitsustes tegutsevaid ettevõtjaid, seltse, MTÜ-sid, kohaliku toidu pakkujaid ja kohalikke vaatamisväärsusi, kes soovivad olla külastajatele avatud ja saaksid armastusega pakutud teenuste ja südamest tulevate ideede põhjal valmistatud toodete ehedusest külastuselamuse. Eesti Maaelu Arengukava Leader meetme projekti Romantiline Rannatee abil kujundatakse piirkonnale ühine identiteet, mille kaudu on kogu piirkonda tõhusam turundada. Rohkem infot leiab kodulehelt: [Romantiline Rannatee](#).

Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ning Minuomavalitsus.ee 2025. aasta andmetel on Häädemeeste valla ettevõtluskeskkonna teenustase 5. Täpsemad andmed on leitavad Minuomavalitsus.ee veebilehel.

Ettevõtluskeskkond

Joonis 13: Elanike rahulolu ettevõtluskeskkonnaga (Minuomavalitsus.ee, 2026)

Häädemeeste valla ettevõtluskeskkonna koondtase 5 näitab, et valdkonnas on olemas toimiv baas ettevõtlusega tegelemiseks, kuid arenguruumi on ettevõtluse toetamise, taristu ja töökohtade arendamise osas. Valla 2026 aasta rahulolu-uuringu tulemused näitavad elanike suurt soovi ja vajadust parema/suurema valikuga töökohtade järgi.

Vallas tegutsevad ettevõtted toetuvad eeldustele, milleks on haritava maa olemasolu, mere lähedus, olemasolev tööstuslik infrastruktuur ning primaar- ja sekundaarsektoris vajalike oskustega tööjõu olemasolu. Häädemeeste vallas tegutsevaid ettevõtteid iseloomustab väike töötajate arv (Tabel 2).

Häädemeeste vallas sissekirjutust omavate tööealiste elanike arv vanuses 18 kuni 64 eluaastat on Statistikaameti 01.01.2026 andmetel 2 780, moodustades elanikkonna koguarvust 58,7%. Statistikaameti 2026. aasta üldandmete kohaselt oli Eesti rahvaarv 1 360 745 ning tööturu näitajatest oli tööhõive määr 2026. aasta I kvartalis 68,0% ja töötuse määr 7,1%. Märgitud näitajate võrdluses jääb Häädemeeste valla tööealise elanikkonna protsentuaalne suhtarv märgatavalt madalamaks võrrelduna Eesti keskmise näitajaga. Tööealise elanikkonna osakaalu muutused mõjutavad otseselt kohaliku omavalitsuse maksutulu ja avalike teenuste rahastamise võimekust.

Aktiivses tööjõus osalemise määr tervikuna näitab elanikkonna majanduslikku aktiivsust, kuid ka noorte tööealiste elanike pealekasvu ja vanemaealiste tööturult lahkujate suhet.

Tabel 2: Töötajate jagunemine tegevusvaldkondade lõikes (allikas: [Maksu- ja Tolliamet](http://Maksu-ja-Tolliamet), 2026)

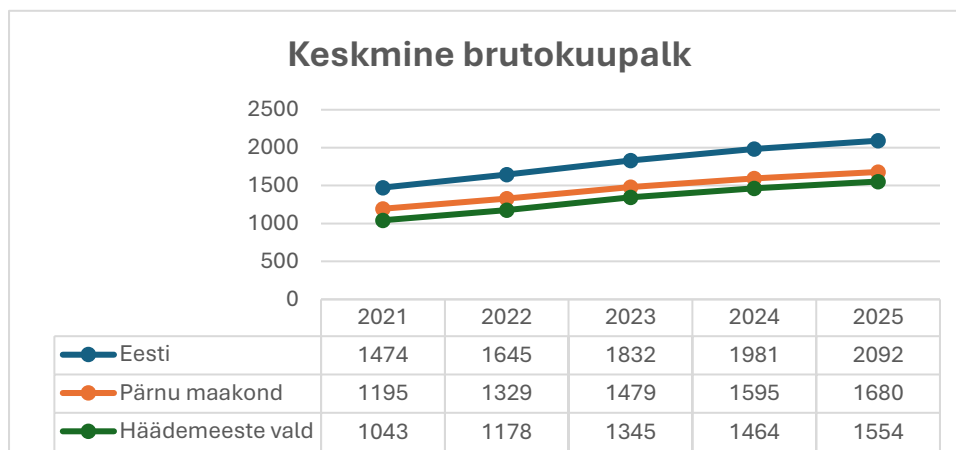
Asutuse või ettevõtte tegutsemisvaldkond	MTA-s registreeritud Ettevõtete, sh MTÜ-d arv	Töötajate arv
Avalik haldus, riigikaitse ja sotsiaalkindlustus	1	81
Finants- ja kindlustustegevus	7	9
Haldus ja abitegevused	28	32
Info ja side	25	9
Haridus, sh 7 erakoolitusasutust koos 5 töötajaga	15	193
Kinnisvaraala tegevus	37	13
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg	27	90
Kutse-, teadus- ja tehnikaala tegevus	64	38
Majutus ja toitlustus	33	54
Muud teenindavad tegevused, sh kogudused 4 tk	47	55
Põllumajandus, metsandus ja kalapüük	108	197
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	7	61
Töötlev tööstus	41	59
Veevarustus, kanalisatsioon, jäätme- ja saastekäitlus	4	9
Veondus ja laondus	25	48
Ehitus	88	212

* Tabel 2 – kõik registreeritud ettevõtted ei tegutse „aktiivselt“. Ettevõtete koguarv sisaldab ettevõtteid, kelle käive on null ja samuti ettevõtteid kellel puuduvad töötajad ja/või kes ei ole deklareerinud tööjõumakse.

Suurimateks tööandjateks on Põllumajandusettevõtte Weiss OÜ, ehitusliku kergkruusa tootja Leca Eesti OÜ ja Jõulumäe Tervisespordikeskus SA, kes pakub võimalusi loodushariduslikuks tegevuseks, harrastus- ja tippspordiga tegelemiseks ning aktiivse puhkuse veetmiseks looduses.

5.1 Töötajate keskmine sissetulek (brutopalk)

Häädemeeste vald oma geograafilise asetusega jääb ääremaaliseks, mida ilmestab ka siinne palgatase. Häädemeeste valla keskmine töötasu jääb alla nii Eesti keskmisele kui ka maakonna keskmisele töötasule (brutopalgale, millest arvestatakse maha maksud). Keskmise töötasu muutus võrdluses maakonna ja vabariigi keskmise töötasu muutusega aastatel 2021 kuni 2025 on protsentuaalselt järgmine: Eesti keskmine töötasu kasvas 29,5%; maakonna keskmine töötasu kasvas 28,9% ja Häädemeeste valla keskmine töötasu kasvas 32,9%. Seega on Statistikaameti andmetel Häädemeeste vallas elavate elanike keskmine brutopalk ligikaudu 3% kasvanud rohkem, kui maakonna ja Eesti keskmine töötasu, kuid jäädes rahalises suurusjärgus siiski madalamaks nii maakonna kui Eesti keskmise töötasu suurus.

Joonis 14: Keskmise brutopalka võrdlus 2021-2025 (allikas: [statistikaamet](#), 2026)

Valla geograafiline asukoht siinse mereranna ja valda läbiva ViaBaltica vana maanteega, loovad positiivse erisuse ettevõtluse arengu toetamiseks. Just vana maantee, kulgedes pikki mereäärset vähese liiklusega maastiku, on loonud üha populaarsemaks saava jalgsi- ja jalgratastega matkajatele pakutavate teenuste võimalusi, mis 2026 aasta seisuga on väheselt täidetud teenuse pakkumise ressurss. Telkimisalad, joogiveevõtu võimalused, pesemise võimalused, tualettruumide teenus, kergemat sorti rattaremondi teenus jmt on teenused, mida iga matkaja vajab.

5.2 Ettevõtluse arenduse visioon ja kitsaskohad

Visioon: Soodsate vajaduspõhiste tingimuste loomine ettevõtluse arenguks (tööstusalade ja ettevõtluseks vajaliku taristu rajamine, planeeringute kehtestamine) teede ja kommunikatsioonisüsteemide arendamine.

Kitsaskohad:

- tööealise elanike rahaliste võimaluste piiratus enda koolitamiseks, täiendõppeks;
- ebakõla olemasoleva tööjõu kvalifikatsiooni ja tööandjate nõudmiste vahel;
- kvalifitseeritud ja motiveeritud tööjõu vähesus, samuti äriideede ja ettevõtlikkuse puudus.

5.3 Planeerimistegevus

Kohaliku omavalitsuse ülesanne ja kohustus on kehtestada omavalitsuse territooriumi üldplaneering. Üldplaneeringu eesmärk on määratleda ja suunata kohaliku omavalitsuse territooriumi üldist ruumilist pikaajalist arengut ja maakasutust, sh näha ette ettevõtluseks, eelkõige tootmisettevõtluseks sobilikud alad.

Lisaks ettevõtluseks sobilike alade määratlemisele hõlmab üldplaneering maakasutuse, ehitustegevuse, infrastruktuuri ja keskkonnakaitse põhimõtete ning kultuuri- ja ajalooäärtuste alade

ja objektide määratlemist. Üldplaneering aitab tagada tasakaalustatud ja jätkusuutlikku ruumilist arengut, arvestades nii majanduslikke, sotsiaalseid kui ka keskkonnavalaseid aspekte.

Häädemeeste valla territooriumil reguleerivad planeerimistegevust lisaks riiklikule seadusandlusele:

- [Pärnu maakonna planeering](#) (2018);
- Pärnu maakonnaplaneering „[Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine](#)” Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering (2018);
- Pärnu maakonna planeeringu teemaplaneering „[Põhimaantee nr 4 \(E67\) Tallinn–Pärnu–Ikla \(Via Baltica\) trassi asukoha täpsustamine km 92,0- 170,0](#)” (2017);
- [Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering](#) (2017);
- Omavalitsuste ühinemiseelse [Tahkuranna valla üldplaneering](#) (kehtestatud Tahkuranna Vallavolikogu 31.05.2012 määrusega nr 11);
- Omavalitsuste ühinemiseelse [Häädemeeste valla üldplaneering](#) (kehtestatud Häädemeeste Vallavolikogu 19.06.2013 määrusega nr 8);
- Omavalitsuste ühinemiseelse [Häädemeeste valla rannaalade osaüldplaneering](#) (kehtestatud Häädemeeste Vallavolikogu 22.02.2018 otsusega nr 17);
- Häädemeeste vallas kehtestatud [detailplaneeringud](#).

Rohkem infot kehtivate planeeringute ülevaatega leiab [Maa- ja Ruumiameti planeeringute kaardirakendusest](#). Rakenduses saab vaadata eri taseme planeeringuid ning leida viiteid omavalitsuste täpsematele planeeringumaterjalidele.

Teemaplaneeringutest mõjutab valda enim Via Baltica teemaplaneering, mille tulemusel on valminud Pärnu linna piirist Valga mnt ristmikuni neljarealine maantee ja mitu kahetasandilist ristmiku, millega on planeeritud maantee läbilaskevõime suurendamine, kuid osalt muudab planeeritud olukorra elluviimine keerulisemaks kohalike elanike liiklemise, sh ligipääsu kodule.

Rahvusvaheline raudtee [Rail Baltic](#) on planeeritud läbima valda põhja- lõunasuunal. Põhjaosas möödub raudtee elamukruntide vahetust lähedusest, lõunaosas läbib raudteetrass metsamassiive. Olemasolev raudtee asukoha planeeringu mõjud nii kohalikele elanikele kui omavalitsusele on optimeeritud ja minimaalsete mõjudega arvestades kõiki võimalike alternatiivseid lahendusi. Olemasoleva raudtee planeeringu trassikoridori täpsem info ja ülevaade koos kaardimaterjaliga on kättesaadav [Rail Baltica kodulehelt](#).

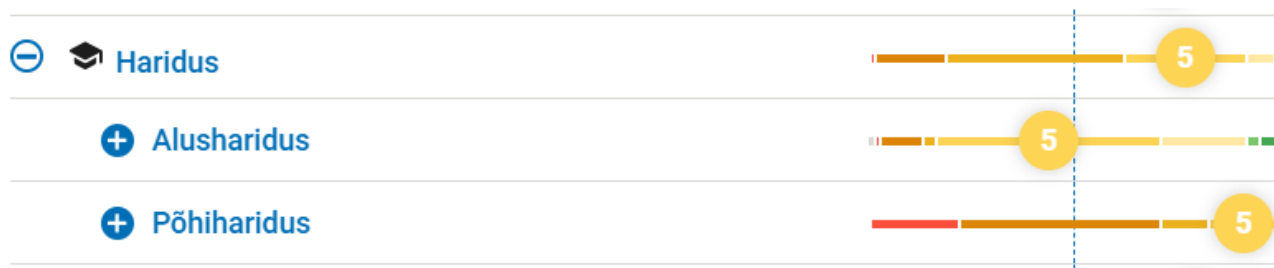
6. Haridus- ja huviharidus

Häädemeeste vallas tegutseb 9 haridusasutust, neist 4 munitsipaalkooli: Häädemeeste Keskkool, Uulu Põhikool, Metsapoole Põhikool, Tahkuranna Lasteaed-Algkool ning 4 lasteaeda: Tahkuranna Lasteaed-Algkool, Uulu Lasteaed, Häädemeeste Lasteaed, Kabli Lasteaed. Huviharidust pakub Häädemeeste Muusikakool.

Tabel 3: Vähemalt 15 aastased elanikud haridustaseme järgi aastatel 2020-2026 (allikas: [Statistikaamet](#), 2026)

Haridustase	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Põhiharidus või madalam	1149	1081	1028	1036	1016	1030	1015
Keskharidus või kutseharidus keskhariduse baasil	1921	1861	1860	1918	1953	1979	1951
Kõrgharidus või keskeriharidus keskhariduse baasil	902	907	918	951	1009	1019	1033
Haridustase teadmata	126	100	86	33	28	17	13

Üldhariduskoolidel ja lasteaedadel on kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud arengukavad, milles kirjeldatakse täpsemalt haridusasutuste ja -valdkonna arenguvajadusi ning arenguvõimalusi.

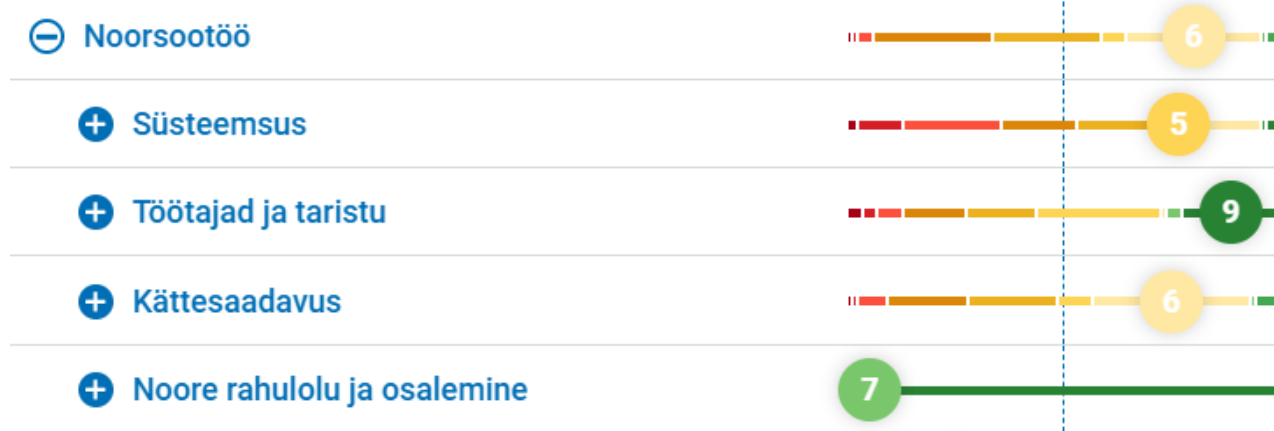
Joonis 15: Elanike rahulolu alus- ja põhihariduse poolt pakutavate teenustega (allikas: [Minuomavalitsus.ee](#), 2026)

Häädemeeste Muusikakool pakub õpet klaveri, viiuli, akordioni, trompeti, klarneti, mandoliini ja kitarril õppekaval. Muusikaõpet pakutakse lisaks lastele ka täiskasvanutele. 2025/2026 õppeaastal õpib muusikakooli kokku 35 õpilast. Mitmed linnalähedaste piirkondade lapsed kasutavad tulenevalt asukohast Pärnu linnas pakutavaid huvihariduse võimalusi.

Vallas on olemas sobivad ruumid noorsootöö tegevuste läbiviimiseks. Koolides on huvijuhid, kes korraldavad huviringide tööd, teevad tööd õpilasesindustega, koordineerivad noorte osalust erinevates noorteorganisatsioonides, organiseerivad ja pakuvad uusi võimalusi õpilastele oma loovust väljendada ka väljaspool oma kooli.

Tagamaks Häädemeeste vallas elavate 7 kuni 19-aastaste laste ja noorte ligipääsu huviharidusele ja -tegevusele, toetab vald toimetulekuraskustes peredel huvitegevusega kaasnevate kuludega toimetulemist.

2025. aasta [Minuomavalitsus.ee](https://minuomavalitsus.ee) andmetel on Häädemeeste valla hariduse koondtase 5 ning noorsootöö koondtase 6. Hariduse alamvaldkondadest on alushariduse ja põhihariduse tase 5, noorsootöös on tugevamateks näitajateks töötajad ja taristu olemasolu tasemega 9 (hindamiskriteeriumi maksimum punktid) ning noore rahulolu ja osalemine tasemega 7.

Joonis 16: Noorsootööle ja taristule elanike poolt antud hinnang ([Minuomavalitsus.ee](https://minuomavalitsus.ee), 2026)

Noorte kaasamine omavalitsuse arengu ja noorte vajadustele vastava keskkonna kujundamisel on omavalitsuse üks olulisemaid jätkusuutlikkuse küsimusi, samuti kaasaegse Avatud valitsemise põhimõtete rakendamise oluline osa. Noori vanuses 15-24 oli 01.01.2026 seisuga vallas 515 ehk 10,3% kogu rahvastikust, olles võrdlusena eelmise 2025-nda aasta andmetega samal tasemel (*allikas: [Rahvastikuregister](https://rahvastikuregister.ee)*). Noorsootöö teenustase on 2026. aasta Minuomavalitsus.ee andmetel üle keskmise hea, 6.

Noorte sotsiaalsete pädevuste omandamine, aktiivse ja loova hoiaku kujundamine ja ande toetamine on omavalitsusele keerukas, aega ja kulusid nõudev protsess, mis positiivse vajadusena võib kaasa tuua uute planeeringute algatamise sobiliku elukeskkonna kujundamiseks jmt. Noorsootöö tulemuslikuks korraldamiseks tuleb tagada jätkusuutlik tegevus eelkõige valla suuremates keskustes.

Huvihariduse ja noorsootöö tugevusteks võib lugeda koolides tegutsevad aktiivsed huvijuhid ja hästitoimivad noortetoad Võistes, Häädemeestel ja Tahkuranna Avatud Noortekeskuses. Koolide juures on ühiskasutuseks spordisaalid. Tegevusvõimaluste mitmekesistamiseks on vajadus noori inspireerivate treenerite järele. Noorte vajadustele vastavate teenuste kujundamisel on oluline noorte enda soovidega arvestamine.

Täiendamist ja arendamist vajab noorte ennetustöö, mille eesmärgiks on ennetada noorte riskikäitumist ja probleemide kujunemist ning toetada nende turvalist ja edukat arengut, kaasates sh ennetustegevustesse ka noorte perekondi. Huvihariduse ja noorsootöö seotus ettevõtlusega vajab tegevusi, mis suurendab noorte huvi ettevõtluse vastu. Vald osaleb Sotsiaalkindlustusameti poolt loodud [Noortegarantii tugisüsteemi \(NGTS\) programmis](https://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/ngts), mille eesmärk on aidata 16 – 29-aastastel noortel naasta haridusteele või siseneda tööturule. Noortegarantii tugisüsteemi on oodatud noored, kes on jäänud eemale õpingutest, on hetkel tööotsingutel või vajatakse nõu ja abi oma elu korraldamisel järgmiste sammude planeerimisel.

Programm pakub individuaalset tuge, mis lähtub just konkreetse noore vajadustest ja soovidest. Koostöös nõustajate, koolide ja Töötukassaga leitakse igale noorele parim võimalik lahendus. Rohkem infot leiab Sotsiaalkindlustusameti kodulehel <https://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/ngts>.

Häädemeeste vallas tegutseb noortevolikogu, mille eesmärk on rääkida kaasa valla noorsootöö korralduslikes küsimustes, osaleda valla elu korraldamist puudutavates otsustusprotsessides ja mõista demokraatia põhimõtteid.

Tabel 4: Häädemeeste valla koolidesse õppima asuvate noorte prognoos ([Rahvastikuregister](#), 2026)

	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31
Uulu Põhikool	20	19	17	31	19	21
Tahkuranna Lasteaed-Algkool	5	10	3	7	5	4
Häädemeeste Keskkool	17	13	15	12	10	10
Metsapoole Põhikool	3	3	4	4	3	5

Tabelis 4 kirjeldatud Häädemeeste valla koolidesse õppima asuvate noorte arvu prognoos baseerub Rahvastikuregistri andmetel koolipiirkonnas sündinud laste arvul, mis tegelikkuses ei pruugi jääda samaks, mille puhul on oluline mõjutegur on lapsevanemate otsus kooli valimisel.

Tabel 5: Häädemeeste valla õpilaste arv väljaspool valda haridusasutustes

	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
põhikool	97	92	88	86	68
gümnaasium	107	98	65	98	91
lasteaed	28	24	21	25	30

Tabelis 5 kajastatud väljaspool valda õppivate õpilaste proportsionaalselt suur arv võrreldes valla enda haridusasutustes õppivate õpilaste arvuga on peamiselt tingitud omavalitsuse linnalähedasest asetusest, mis loob lastevanematele laiemat võimalust lapsele kooli valikul.

Tabel 6: Häädemeeste valla üldhariduskoolide 1. klassi õppima asunud õpilaste arv (allikas: [Haridus- ja teadusministeerium](#), 2026)

	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26
Uulu Põhikool	21	35	25	23	23	20
Tahkuranna Algkool	6	7	7	3	7	5
Häädemeeste Keskkool	19	20	12	21	19	17
Metsapoole Põhikool	4	4	6	2	2	3

Tabelis 6 kirjeldatud Häädemeeste valla üldhariduskoolide 1. klassi õppima asunud õpilaste arv viimase viie aasta lõikes Uulu Põhikooli ja Häädemeeste Keskkooli osas näitab stabiilset õpilaste arvu. Metsapoole Põhikooli ja Tahkuranna Algkooli õpilaste arv on püsivalt madal. Väga vähenenud laste arv Metsapoole Põhikoolis toob koolipidajale paratamatult kaasa edasise kooli saatuse otsustamise, sh kooli sulgemise küsimuse lahendamise.

Tuginedes eelnevates tabelites märgitud statistilistele õpilaste arvu andmetele, loob kirjeldatud olukord vajaduse haridusvõrgu korrastamiseks, seda eelkõige laste enda kaasaegsetele nõudmistele vastava haridusvajaduse ning sotsiaalse pädevuse omandamiseks. Vähenenud õpilaste arv seab nii Metsapoole Põhikooli kui Tahkuranna Lasteaed-Algkooli arengule tõsised väljakutsed. Käesoleva arengukava perioodi jooksul on seal kvaliteetse haridusteenuse jätkusuutlikkuse tagamiseks vajadus koostöös huvigruppidega välja töötada stsenaarium ja strateegia edasiste tegevuste planeerimiseks.

Tabel 7: Tahkuranna Algkool õpilaste prognoositav arv klassides õppeaastate lõikes (allikas: [Rahvastikuregister](#))

Õppeaasta	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28
1. klass	7	0	7	5
2. klass	3	7	0	7
3. klass	6	2	7	0
4. klass	7	6	2	7
5. klass	5	8	6	2
6. klass	4	4	8	6
Kokku	32	27	30	27

Tabel 8: Uulu LA teenuspiirkonnas 2020-2025 elavate 0-6 eluaastaste laste arv (allikas: [Rahvastikuregister](#))

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Kokku
Reiu	10	7	5	3	4	5	37
Mereküla	1	0	3	0	0	1	6
Uulu	8	10	6	5	4	7	44
Laadi	4	8	9	7	7	3	44
Lepaküla	0	1	0	1	1	1	4
Metsaküla	0	0	0	1	1	1	3
Aasta kokku	23	26	23	17	17	18	138

Tabel 9: Tahkuranna Algkooli piirkonnas 2020-2025 elavate 0-6 eluaastaste laste arv (allikas: [Rahvastikuregister](#))

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Kokku
Tahkuranna	3	4	0	4	0	3	15
Leina	1	0	0	0	0	0	2
Võiste	1	2	4	1	6	2	21
Piirumi	0	0	0	0	0	0	0
Aasta kokku	5	6	4	5	6	5	38

Haridusvaldkonna arengusuundade planeerimise üldine eesmärk on tagada elanikele võimalus alus-, põhi- ja keskhariduse omandamiseks kodulähedases lasteaias ja koolis. Kolmanda kooliastme osas on oluline Häädemeeste Keskkooli gümnaasiumi osa kestlikkuse tagamine.

Tabel 10: Kabli Lasteaia piirkonnas 2019-2025 sündinud (0-6 eluaastat) lapsed külates seisuga 30.06.2025 (allikas: [Rahvastikuregister](#))

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Kokku
Ikla	0	1	0	0	0	1	0	2
Metsapöole	1	2	0	2	2	0	0	7
Treimani	0	1	1	0	0	0	0	2
Orajõe	1	0	0	0	0	0	0	1
Majaka	1	1	0	1	1	1	1	6
Kabli	1	2	1	3	0	2	1	10
Massiaru	0	0	0	1	0	0	0	1
Penu	1	0	0	0	0	0	1	2
Uumaa	0	0	0	1	1	0	0	2
Aasta kokku	5	7	2	8	4	4	3	33

Tabel 11: Häädemeeste Lasteaia piirkonnas 2019-2025 sündinud (0-6 eluaastat) lapsed külates seisuga 30.06.2025 (allikas: [Rahvastikuregister](#))

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Kokku
Võidu	0	1	0	0	1	0	1	3
Rannametsa	3	2	2	2	0	0	0	9
Sooküla	1	0	1	0	0	0	0	2
Pulgoja	1	1	0	1	0	1	0	4
Papisilla	0	0	0	0	1	0	0	1
Häädemeeste	5	3	4	1	2	4	4	23
Nepste	0	0	1	1	0	0	3	5
Arumetsa	0	0	1	0	3	1	0	5
Urissaare	1	1	1	0	1	0	0	4
Krundiküla	2	1	1	1	1	1	2	9
Jaagupi	0	0	1	0	0	1	0	2
Aasta kokku	13	9	12	6	9	8	10	67

6.1 Elukestev õpe ehk täiskasvanuharidus

Täiskasvanuharidus on organiseeritud õppetegevus teadmiste, oskuste ja vilumuste omandamiseks ning nende säilitamiseks või täiendamiseks. Õppimine võib toimuda mistahes tasemel või meetodil.

Igal aastal õpib 20-30 kohustuslikust koolieast vanemat vallakodanikku Pärnu Täiskasvanute Gümnaasiumis, et viia lõpule vahepeal katkenud koolitee.

Elukestev õpe tähendab pidevat eneseharimist ja ühiskonnaga lõimumist ning tööjõu konkurentsipüsimiseks. Elukestev õpe on paratamatu, inimeste teadmised ja oskused peavad arenema koos ühiskonna muutuste ja tehnoloogia arenguga. Elukestva õppimise aluseks on tahe õppida, huvi meid ümbritseva maailma vastu ning oskus kasutada õigeid õppimismeetodeid. Elukestva õppimise peamiseks motivaatoriks on helgem tulevikuperspektiiv ning isikliku konkurentsivõime kasvatamine.

Valla haridusasutused, kultuuri- ning vabaajasadussused tegelevad täiskasvanud inimestele enesearendamisvõimaluste pakumisega, seda peamiselt läbi huvitegevuste. Koolitatud on mitmeid gruppe lapsevanemaid „Imelised aastad“ programmi raames. Läbi on viidud tööklubi töötutele nende

konkurentsivõime tõstmiseks. Klubide ja seltsimajade juures tegutsevad huviringid täiskasvanutele, mis on oluline sotsiaalse võimekuse säilitamiseks.

6.2 Haridus-, noorsootöö ja täiskasvanuhariduse visioon ja kitsaskohad

Visioon: *Haridusasutustele (lasteaiad, koolid, huvikoolid) kaasaegse, ajakohase, energiatõhusa ja turvalise füüsilise keskkonna loomine, kus iga laps ja noor saab eluks vajaliku ettevalmistuse ja enesejuhtimise oskuse. Atraktiivsete haridusprogrammide, huvitegevuse ja noorsootöö võimaluste laiendamine ja kasutuselevõtt elanikkonna kõikides vanusegruppides, eesmärgiga tagada valla elanikele mitmekülgsed võimalused elukestvas õppes osalemiseks. Haridusvõrk võtab arvesse elanike arvu, paiknemist ja igapäevaseid liikumismustreid.*

Kitsaskohad:

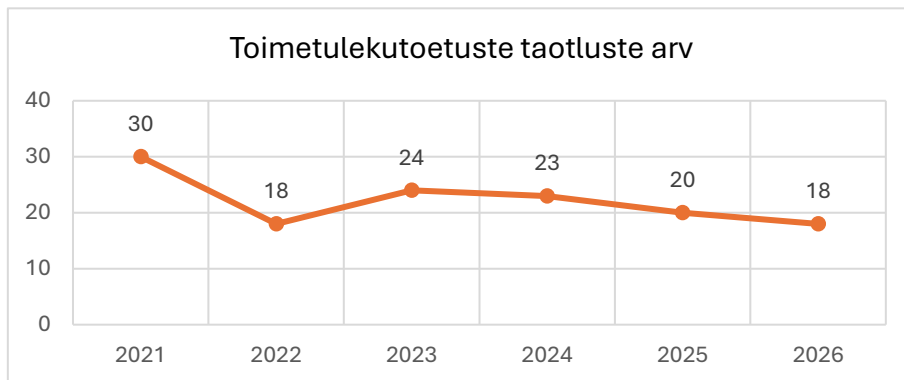
Haridusvaldkonna kitsaskohad on tihedalt seotud rahvastikuarengu ja ruumilise eripäraga. Noorte osakaal rahvastikust on vähenemistrendis, seda eelkõige suurematest keskustest kaugemates piirkondades.

Peamised kitsaskohad on järgmised:

- Uulu Põhikoolis valitseb ruumikitsikus, mis õpilaste arvu lähiaastate prognoosi kohaselt ei muutu;
- Uulu lasteaia ruumipuudus;
- õpilaste arvu kahanemine Metsapoolle Põhikoolis, kus enamuses klassides õpib vaid 2-4 õpilast, toob kaasa rasked valikud edasise õppetegevuse korraldamises. Antud probleem mõjutab otseselt Metsapoolle Põhikooli jätkusuutlikkust (vt tabel 4, 6 ja 7). Olukord, kus õpetajate koormused vähenevad ja on seetõttu sunnitud osakoormusega töötama, toob kaasa rasked otsused töökoha valikul, mis omakorda seab ohtu ja mõjutab koolis pakutava hariduskvaliteedi taset. Olukorra lahendamisel ning ratsionaalsete lahenduste väljatöötamisel on oluline koostöö ja infovahetus lapsevanematega ja kogukonnaga;
- pedagoogide keskmisest vanusest tulenev jätkusuutlikkus, noorte õpetajate vähene osakaal. Õppeaastal 2024/2025 alla 39 eluaastaste õpetajate osakaal on 23,5% ning 60 ja vanemate õpetajate osakaal 21,5% õpetajaskonnast (allikas: [Haridus- ja Teadusministeerium](#));
- tugiteenuste kättesaadavus on piiratud, vajadus on koolipsühholoogi teenuse, tugiteenuste, logopeedi, eripedagoogi ja sotsiaalpedagoogi teenuste järele;
- huvihariduse integreerimise vajadus üldharidusteenusega;
- kaasaegsete ja uuenduslike meetodite kasutamine noorsootöös on vähene;
- noorte riskikäitumise ennetamiseks toimiva koostöövõrgustiku võimestamine, kes tegeleks süsteemselt riskikäitumise ennetamisega.

7. Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid

Kohaliku omavalitsuse üheks peamiseks ülesandeks on sotsiaalhoolekande korraldamine sotsiaalteenuste, vältimatu sotsiaalabi jmt abi andmise korraldamine, sotsiaaltoetuste määramine ja maksmine ning eestkostetasutuse töö korraldamine. Kohaliku omavalitsuse sotsiaalhoolekande ametnikud ja töötajad on esmane tasand, kuhu abivajaja saab pöörduda. Koos sotsiaalhoolekanade töötajatega saab abivajaja leida edasise tee probleemide lahendamiseks.

Joonis 17: Toimetulekutoetuste taotluste arv (allikas: [Sotsiaalkindlustusamet](#), 2026)

Häädemeeste valla elanike teenindamisel on seatud eesmärgiks tagada abivajajatele mitmekesised, paindlikud, vajadustest lähtuvad tugiteenused ja toetused ning elanike teenindamine võimalikult nende elukoha lähedal. Vallaelanike vastuvõtt toimub Häädemeeste Teenuskeskuses ja Uulus vallamajas.

Häädemeeste Vallavalitsuses korraldavad sotsiaaltööd sotsiaalnõunik, sotsiaaltöö spetsialist, puuetega inimeste hoolekande spetsialist, lastekaitsenõunik ja avahooldustöötaja.

Häädemeeste Vallavolikogu haridus-, sotsiaal- ja noorsootöökomisjon tegeleb sotsiaalhoolekande arendamise, rahastamise ja kohaliku omavalitsuse tööks vajaliku seadusandluse kujundamisega. Häädemeeste Vallavalitsuse poolt on moodustatud pereabikomisjon, mille tegevuse eesmärgiks on tagada sotsiaalkaitse abivajavatele isikutele, toetada ja suurendada inimese iseseisvat toimetulekut ja sotsiaalset kaasatust, luua võrdseid võimalusi, saavutada tööhõive kõrge tase, ennetada töötust ning toetada töö- ja pereelu ühitamist. Vallavalitsuse pereabikomisjon otsustab ja teeb ettepanekuid sotsiaaltoetuste ja -teenuste määramiseks ning hooldusküsimuste lahendamiseks.

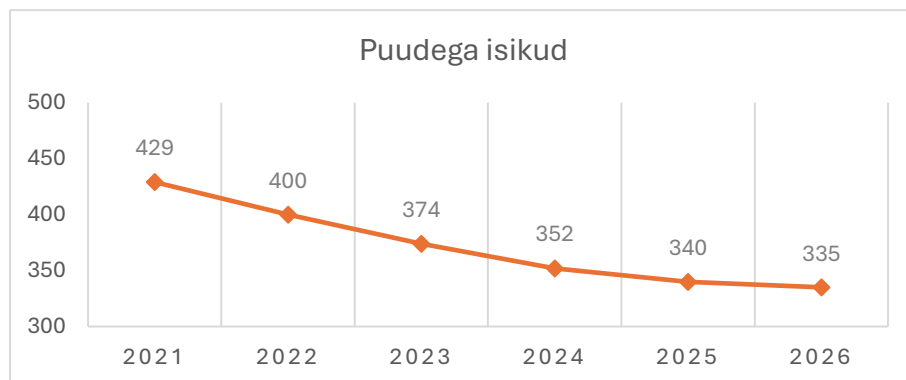
Häädemeeste valla soo- ja vanusejaotuse alusel on vanemaealiste elanike osatähtsus suur. Statistikaamet andmetest joonistub selgelt välja, et meeste osakaal rahvastikust hakkab vanuse suurenedes järsult vähenema, samas kui naiste osakaal üldist rahvastiku arvu arvesse võttes püsib pigem stabiilne.

Häädemeeste vald osutab ja/või korraldab erinevaid sotsiaalteenuseid: koduteenus; väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus; tugiisikuteenus; täisealise isiku hooldus; isikliku abistaja teenus; varjupaigateenus; turvakoduteenus; sotsiaaltransporditeenus; eluruumi tagamine; võlanõustamine; lapsehoiuteenus; asendus- ja järelhooldusteenus ning muid tugiteenuseid, mis mh puudutavad psühholoogilist nõustamist, viipekeele tõlketeenust, perelepitusteenust, perenõustamist, erialaspetsialisti nõustamisteenust, jms.

Ööpäevaringset üldhooldusteenust pakub Häädemeeste vallas Häädemeeste Eakate Kodu, kus on teenuskohti kuni 69-le inimesele.

Erinevaid abivajadusest tulenevaid sotsiaalteenuseid korraldab vald oma elanikele peamiselt Pärnu linna teenuseosutajate kaudu (võlanõustamine, perelepitus-, varjupaiga-, turvakodu- teenus, jne).

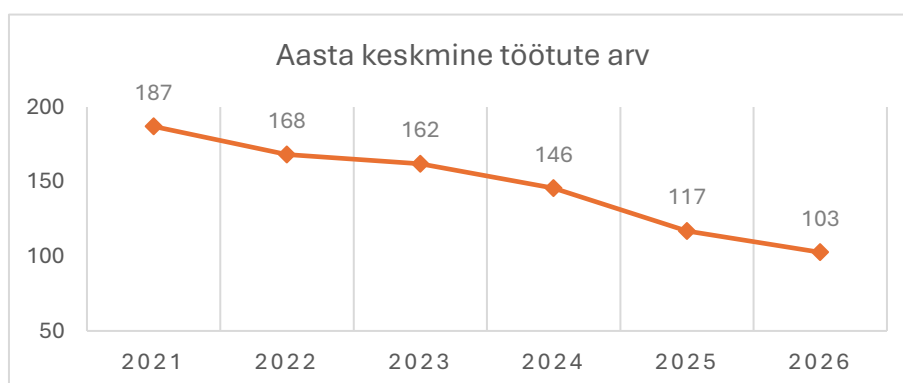
Häädemeeste vald osutab erihooolekandeteenuseid psüühiliste erivajadustega klientidele, samuti igapäevaelu toetamise teenust, elamise teenust ja töötamise toetamise teenust erivajadusega inimesele.

Joonis 18: Puudega isikud (allikas: [Sotsiaalkindlustusamet](#), 2026)

Tööandjate seisukohalt valitseb vallas hooajaliselt tööjõupuudus, kuid teisalt on Statistikaameti andmetel olemas suur hulk töötuid ka hooajaliselt suveperioodidel, kelle oskused ja töö teostamiseks vajalik püsivus ning kohusetunne ei vasta aga tööandjate vajadustele.

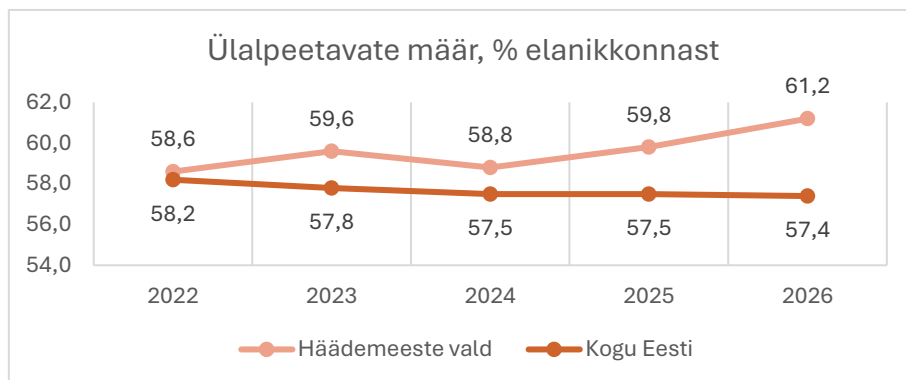
Sotsiaalhoolekande seaduse alusel vallavalitsuse määratav ning riigieelarvest finantseeritav sotsiaaltoetus on toimetulekutoetus. Toimetulekutoetus tagab minimaalsed vahendid isiku või leibkonna esmavajaduste rahuldamiseks.

Joonis 19: Aasta keskmine töötute arv (allikas: [Sotsiaalkindlustusamet](#), 2026)

Häädemeeste vald maksab sotsiaaltoetusi Häädemeeste valla rahvastikuregistris olevatele inimestele Häädemeeste Vallavolikogu poolt kehtestatud korras. Valla eelarvest finantseeritavad sotsiaaltoetused jagunevad sissetulekust sõltumatuteks ja sissetulekust sõltuvateks toetusteks. Sissetulekust sõltumatud toetused on: sünnitoetus, matusetoetus, eakate sünnipäevatoetus, toetus I klassi õppima asunud laste vanematele, hooldajatoetus. Sissetulekust sõltuvate toetuste määramist reguleerib Häädemeeste Vallavolikogu poolt vastuvõetud vastav kord.

Ülalpeetavate määr kirjeldab nii vanemaealiste vanuses 65 ja enam kui ka laste vanuses 0-14 koguarvu suhet tööealiste elanike vanuses 15 kuni 64 vahel. Võrrelduna Häädemeeste valla ülalpeetavate määra Eesti keskmisega, on see ligikaudu 6% võrra kõrgem. Vaadeldes vallaelanike sündide ja surmade suhet, kus elanikke sünnib vähem kui sureb ja ülalpeetavate määra, saame järeldada, et ülalpeetavate kõrgem määr näitab eelkõige vananevat elanikkonda.

Joonis 20: Ülalpeetavate määr, % elanikkonnast (allikas: [Statistikaamet](#), 2026)

Eelneval joonisel kirjeldatud ülalpeetavate määr on tõusutrendis, kui samal vahemikul jääb võrdlusena toodud Eesti keskmine ülalpeetavate määr sisuliselt muutumatuks. Mida väiksem on ülalpeetavate määr, seda väiksem on töötavate inimeste koormus sotsiaalsüsteemile, sh jääb omavalitsuse eelarve osakaal sotsiaalvaldkonnas madalamaks. See teave on oluline eelarvepoliitika seisukohalt, sest kohaliku omavalitsuse eelarve tulud sõltuvad eelkõige tööhõivest. Kirjeldatud trend ülalpeetavate määra kasvu osas on otseses seoses rahvastiku koosseisu vanusegruppide suhtarvuga, mis Häädemeeste valla puhul toob selgelt esile vanemaealiste 65+ elanike kõrge osakaalu koos sihtrühmale vajalike teenuste arendamise ning investeeringute suurema vajaduse, samal ajal väheneb teenuste pakkumiseks omavalitsuse eelarve.

Häädemeeste valla abivajajatele osutatakse või korraldatakse kõiki sotsiaalhoolekande seadusest tulenevaid kohustuslikke sotsiaalteenuseid, mis vajavad tulevikus veelgi arendamist ja mahulist suurendamist vastavalt abivajajate vajadustele. Lisaks võimaldatakse täiendavaid spetsiifilisi sotsiaalteenuseid ja makstakse sotsiaaltoetuseid juhtumipõhiselt, lähtudes isiku või pere individuaalsetest vajadustest.

2026. aastal läbiviidud rahuloluküsitluses hinnati muu hulgas sotsiaalteenuste ja -toetuste info kättesaadavust. Uuringutulemustena hindasid küsitlusele vastanutes enamus 34% sotsiaalteenuste ja -toetuste info kättesaadavust väga heaks, 29% heaks. 4% vastanutest ei olnud sotsiaalteenuste ja -toetuste info kättesaadavus üldse rahul.

7.1 Sotsiaalhoolekande ja tervishoiu visioon ning kitsaskohad

Visioon: *Valla elanikud on sotsiaalselt kaasatud, iseseisvalt toime tulevad ning saavad vajaduse korral kvaliteetset ja kättesaadavat abi, mis võimaldab neil elada turvaliselt ja väärikalt oma kodukohas kogu elukaare vältel.*

Kitsaskohad:

- abivajajatele tugiisikute puudus;
- elanikkonna vaimse tervise ja toimetuleku probleemide suurenemine, sellest tuleneb spetsialistide töökoormuse ning spetsiifiliste teenuste vajaduse kasv;
- sotsiaaltöö sihtgruppide suurenemine (psüühiliste erivajadustega isikud, töötud, eakad, lastega pered, toimetulekuraskustes isikud/pered, jmt);
- lisandunud uued teenusvajaduste sihtgrupid, sh muukeelsed inimesed, sõjapõgenikud, NEET noored, kes vajavad spetsiifilist lähenemist sotsiaaltöötaja poolt ja kliendikeskseid lahendusi;
- sotsiaaleluruumide puudus, olemasolevad eluruumid vajavad suuri investeeringuid hoonete kapitaalseteks renoveerimisteks;
- eluruumide tagamise teenuse/teenusmaja puudumine.

8. Loodus- ja elukeskkond

Häädemeeste vald on huvipakkuv piirkond eelkõige oma loodusliku mitmekesisusega – mererand, männimetsaga kaetud liivaluited, rannaniidud ja rabad. Maavaradest leidub savi, turvast, kruusa, liiva, ravimuda, mineraalvett.

Häädemeeste valla pindalast moodustavad suure osa erinevad kaitsealad, kokku ca 27 236 ha ehk ca 55% valla territooriumist. Vallas on 23 rahvusvahelise tähtsusega kaitseala, millest 19 on Natura kaitseala, 3 Ramsari kaitseala ja 1 Helcom kaitseala. Häädemeeste valda piirab merepoolsest küljest Liivi laht, rannajoont on vallal ca 60 km. Vallas asuvad Pärnu maastikukaitseala (517 ha), Uulu-Võiste maastikukaitseala (687 ha), Luitemaa looduskaitseala (11 300 ha), Kabli looduskaitseala (737 ha), Kivikupitsa maastikukaitseala (135 ha), Laiksaare looduskaitseala (400 ha), Nigula looduskaitseala (6 430 ha), Sookuninga looduskaitseala (5 900 ha) ja Laulaste looduskaitseala (1 065 ha). Loomisel on Nepste looduskaitseala (894,8 ha), mis ühendab Laiksaare looduskaitseala, Laiksaare männiku ja Nepste hoiuala. Häädemeeste vallas on üks looduskaitsealune park - Uulu mõisapark (3,6 ha).

Häädemeeste vallas on nii loodusturismi objekte kui puhkealasid. Loodusturismi objektidel on oluline tutvustada loodusväärtusi ning propageerida keskkonnahoidlikke eluviise läbi vastava taristu rajamise. Valla puhkealad on suure kasutuskooormusega, neid kasutavad kohalikud, naaberomavalitsuste elanikud ja turistid.

Luitemännikud on kohalike jaoks olulised metsad, mis on osa piirkonna kultuurilisest ja looduslikust pärandist ning omavad suurt ökoloogilist ja majanduslikku väärtust. Kohalikud kogukonnad kasutavad neid alasid sageli vaba aja veetmiseks, loodusvaatluseks ning koriluseks. Luitemännikud pakuvad rannikul asuvatele elamutele olulist kaitset meretuulte ja tormide eest ja on Häädemeeste kohalikele elanikele väga olulised, kandes valla identiteeti. Seetõttu peetakse nende metsade kaitsmist eriti vajalikuks ning on oluline, et nende metsade majandamine oleks hoolikas ja tasakaalustatud, et säilitada nende looduskaitsealine ja sotsiaalne väärtus ka tulevikus.

Loodus- ja elukeskkonna arendamise üldine eesmärk on hoida Häädemeeste vald on kaunis, rikkumatu loodusega, puhas, mitmekesine ja hooldatud. Valda iseloomustavate rannamännikute

majandamine toimub neid väärtustades ja parimaid praktikaid rakendades, kogukond on otsustesse kaasatud.

Väärtustamiseks valla elanike tööd oma koduümbruse korrastamisel ja kaunistamisel, viib vallavalitsus läbi igal aastal Kauni kodu konkursi.

Riigimetsa Majandamise Keskus on Häädemeeste valla territooriumile rajanud mitmeid loodusega seotud objekte, sh looduskeskus, mitmed looduseõpperajad ja puhkekohad.

Romantiline Rannatee (rannatee.ee) on kohaliku turismialase koostöövõrgustiku kaubamärk, mis ühendab Romantilise Rannatee sümboolikat, väärtusi ja sõnumeid kandvaid turismi- ja teenindusettevõtteid, kultuuri-, ajaloo- ning loodusväärtusi ja sündmusi, mis jäävad Pärnu Lahe Partnerluskogu tegevuspiirkonda ning hõlmavad Pärnumaa rannikuala, kulgedes mööda 240 km pikkust rannajoont.

Valla puhkealad on suure kasutuskooormusega, neid kasutavad nii külastajad kui kohalikud elanikud. Hooajaline suur külastajate hulk toob omavalitsusele kaasa jäätmemajanduse arenduse vajaduse, samuti avalike WC-de paigaldusvajaduse, millega vähendada puhkekohtade reostumist.

Häädemeeste vald on hõlmatud korraldatud jäätmeveoga, mille raames on võimalik ära anda eri liiki jäätmeid. Lisaks korraldatud jäätmeveole toetab omavalitsus ka ohtlike jäätmete, sh asbesti sisaldavate ehitusmaterjalide liigiti kogumist ja jäätmekäitlejale üleandmist. Valla eesmärk on vähendada jäätmeteket ja suurendada jäätmete ringlusesse võtmist. Häädemeeste vald teeb koostöös MTÜ Eesti Jäätmehoolduskeskusega koostööd jäätmehoolduse kavandamisel ka teiste omavalitsustega.

Häädemeeste vald on mõjutatud ka kliimamuutustest. Koostöös teiste Pärnumaa omavalitsustega on koostatud kliimakava ja lisaks elu- ja looduskeskkonna väärtustamisele peame seadma omavalitsusele ka kliimaeesmärgid. Häädemeeste valla suurimad väljakutsed kliimamuutuste kontekstis on kliimamuutusega seotud üleujutusohuga alade ettevalmistamine ja transiidiga kaasnev suur transpordiheide.

Kaardistatud on üleujutusohuga piirkonnad. Valla piiridesse jääval rannikualal on Maa- ja ruumiameti andmetel kokku 7 üleujutusohuga piirkonda ([X-GIS 2.0 \[yua\]](#)). Üleujutusala rannikupiirkonnad: Ikla-Treimani-Kabli-Krundiküla piirkond üleujutuse absoluutkõrgusega 1,4 kuni 1,5 m; Piirumi küla piirkond üleujutuse absoluutkõrgusega 1,7 m ja Uulu-Reiu küla piirkond üleujutuse absoluutkõrgusega 2,1 m.

Eesti on seadnud oma pikaajaliseks eesmärgiks saavutada kliimanetraalsus aastaks 2050. Riigi pikaajaline siht on tasakaalustada kasvuhoonegaaside heide ja sidumine hiljemalt 2050. aastaks ehk vähendada selleks ajaks kasvuhoonegaaside netoheide nullini. Seatud kliimanetraalsuse siht aastaks 2050 toob kaasa ka omavalitsuse hallatavate hoonete energiatõhususe jätkuva parendamise vajaduse.

PÄRNUMAA KLIIMAMUUTUSTEGA KOHANEMISE INDIKAATORID				
Vald-kond	Eesmärk Indikaator	Ühik	Algtase 2019	Sihttase 2030
Kliimarisikide maandamine	KOVide valmisolek kriisideks (k.a kliimamuutustest tulenevateks kriisideks)	BA/ED/EE (baastase/edasijõudnud/eeskujulik)	BA	ED
	Kohalike elektritootmisvõimsuste olemasolu elektrikatkestuste ajal vältimatu abi osutamiseks ja sideteenuste tagamiseks	jah/ei KOVi avarii-generaatorite arv	Osaline	Jah
	Üleujutus-, tormi- või metsatulekahjude, soojussaarte, rannikuerosiooni ja maalihete riskide maandamiseks tehtavad maastikutööd	tk, ha, km, euro	-	-
	Elanike arv potentsiaalse üleujutusohuga alal (1% tõenäosus)	in, %	350	290
Teadlikkus	Ringmajanduse teavitusprogramm elanikkonnale	BA/ED/EE	BA	ED
	Kliimamuutuste mõjude teavitus-programm elanikkonnale ja ettevõtetele	tk	0	6
	Energia meetmete teavitusprogramm	tk	0	6
	Keskkonnahoidlikud riigihanked	tk	0	50%

*BA/ED/EE (baastase/edasijõudnud/eeskujulik)

- puuduvad andmed täpsustada järeluuringutes ja -seires

Joonis 21: Pärnumaa kliimamuutustega kohanemise indikaatorid (Pärnumaa kliimakava, 2030)

Valla elukeskkonda mõjutab oluliselt Rail Balticu rajamine, mis toob kaasa surve maavara kaevandamiseks, põhjustades sellega muutuseid piirkonna maastikus ja rohevõrgustikus. Enim on kaevandamissurve mõjutatud Nepste, Urissaare ja Massiaru külad ning Võiste alevik. Nende asulate elanikud on väljendanud ka muret karjäärade rajamisest põhjustatud mõjust elutingimustele. Häädemeeste valla eesmärk on maavarade kasutamisel lähtuda jätkusuutliku kasutuse põhimõttest ja väärtusliku elukeskkonna säilitamine tulevastele põlvedele.

8.1 Loodus- ja elukeskkond, visioon ja kitsaskohad

Visioon: Rohelise elukeskkonna säilitamine. Jäätmekäitluse ja ringmajanduse toimimise tingimuste loomine, avalike puhke- ja rannaalade korrashoiu tagamine ning arendamine.

Kitsaskohad:

- vähene juurdepääs ranna-aladele;
- valla rannaalad ja supluskohad vajavad arendamist ja korrastamist;
- müra maanteede ja tööstusalade lähedastes piirkondades;
- karjäärade rajamisest põhjustatud mõjud looduskeskkonnale ja inimeste elutingimustele;
- pargid ja mälestised vajavad investeringuid;
- puhke- ja pargialade vähesus asulates.

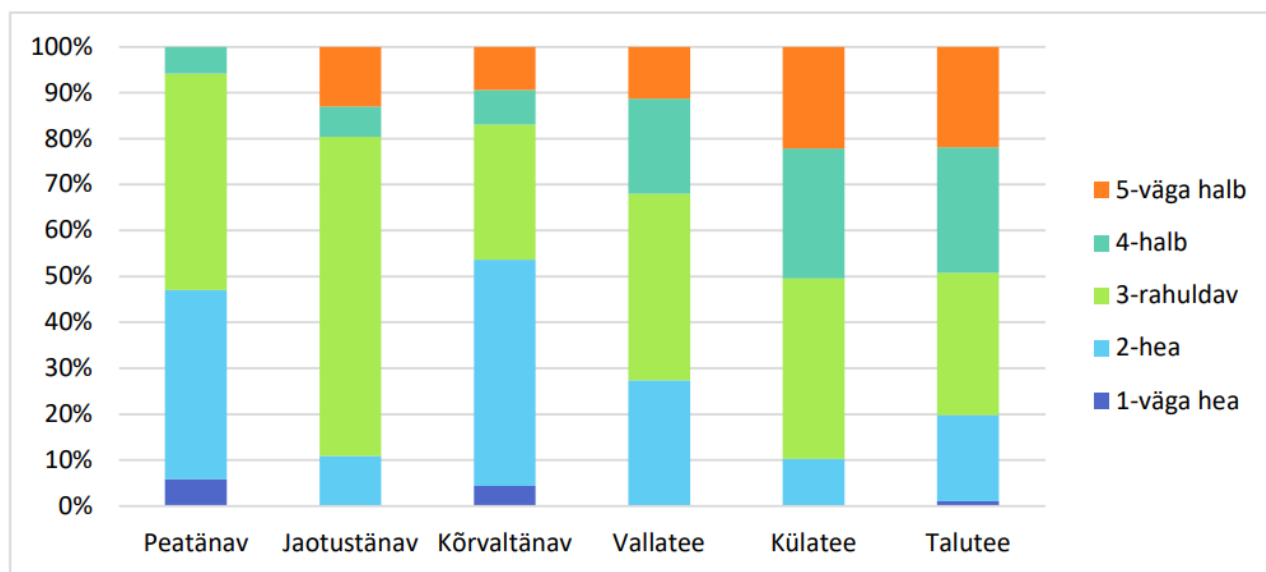
9. Teed, tänavad, sillad ja tänavavalgustus

Häädemeeste valla teedevõrgu kogupikkus on 501,5 km. Avalikuks kasutuseks määratud kohalike maanteed ja tänavate kogupikkus 01.05.2026 seisuga on [Transpordiameti hallatava teeregistri](#) andmetel kokku 225,25 km, sh maanteed 205,93 km ja tänavaid 19,32 km. Täpsem ülevaade teede ehituse, remonttööde, teekraavide ja hooldustööde planeerimiseks on kirjeldatud valla teehoiukavas „[Häädemeeste valla teehoiukava 2025-2029](#)“.

Häädemeeste valla teehoiukava koostamise raames teostatud uuringute ja analüüside põhjal on omavalitsuse teedevõrgu seisukord vahelduv. Kõigi teede ja tänavate koondina on Häädemeeste valla teedevõrgu seisukord hetkel pigem halb. Mustkattega teed ja tänavad on keskmiselt rahuldavas seisukorras, katteta teed on keskmiselt halvas seisukorras.

Teedevõrgu seisukorra säilitamine 2025. aasta tasemel eeldab 25- aastasel perioodil iga-aastaselt ühtlaselt minimaalselt 0,1 mln euro investeerimist ja seda ainult teekatete rekonstrueerimiseks ja remonditöödeks (ei sisalda rutiinseid iga-aastaseid suve- ja talihooduskulusid ning kergliiklusteede, sildade ja truupide jmt remondikulusid). Et teedevõrgu seisukorda parandada (viia tasemele rahuldav), peaks iga-aastane teekatete rekonstrueerimis- ja remonditööde eelarve olema vähemalt 0,3-0,4 mln eurot aastas. Teedevõrgu seisukorra taseme „hea“ saavutamine eeldab iga-aastaseid investeeringuid vähemalt mahus 0,9 mln eurot aastas.

2023. aastal viis vald mustkatte alla 8,9 km kruusateid. 2024. aastal rajati mustkatteid 20 km ulatuses. 2025. aastal 14 km mustkattega teid. Teede ehitus, taastamistööd ja hooldustööd on omavalitsuse pidev iga-aastane tegevus.

Joonis 22: Teekatte seisukord hinnatud aastal 2024 (allikas: [Häädemeeste valla teehoiukava 2025-2029](#))

9.1 Kergliiklusteed ja tänavavalgustus

Kergliiklusteed (jalg- ja jalgrattateed) on oluline teedevõrgu osa, mis tagavad ohutu ja turvalise liiklemise. Teeregistrisse kantud jalg- ja jalgrattateede kogupikkus Häädemeeste vallas on 7,6 km. 2025-ndal aastal ehitati 1,4 km ulatuses Uulu-Soometsa-Lepaküla kergliiklustee. Olemasolevad kergliiklusteed on heas või väga heas seisukorras ning suuremahulisi remonditöid need lähiajal ei vaja.

Oluline on jalgrattateede ja liikumisradade võrgustiku arendamine. Kergliiklusteed on vajalikud kohalikele elanikele turvaliseks liiklemiseks valla erinevate asulate ja naabruskonna asulate vahel, samuti on teed olulised piirkonna terviseportlastele ja turistidele. Tähtsal kohal on Pärnust kulgeva

kergliiklustee kaudu juurdepääs Jõulumäele. Pikemas perspektiivis on vajalik kergliiklustee lõikude kaupa ehitamine kogu Pärnu-Ikla suunal.

Kergliiklusteede lahutamatu osa eelkõige hämaral ja pimedal ajal elanike turvaliseks liiklemiseks on oluline arendada tiheasustuses välja kaasaegne energiasäästlik tänavavalgustus, sh valgustada bussipeatused jmt.

9.2 Sillad

Häädemeeste vallas on 30.07.2026 seisuga kokku kolm silda: Uulu-Kanali jalakäijate sild, Karjamõisa sild ja Kurmi-Sooküla sild. Sildade keskmine seisukord 2024. a augusti alguse seisuga hinnatuna skaalal 0-100% oli 82,2%, mille kohaselt on sildade üldine seisukord väga hea. Uulu-Kanali jalakäijate sild on uueväärses seisukorras, Karjamõisa ja Kurmi-Sooküla sillad vajavad kerget hooldust - kanduritel rooste eemaldamist ja kaldasammastel niitmist. Esimesed suuremad investeeringud on vajalik planeerida 2040. aastal, kui on vaja taastada Karjamõisa silla hüdroisolatsioon ja piirded. Olenemata edasistest tegevustest tuleks kõikidele sildadele teostada regulaarset ülevaatust, sest sillad on kliimamuutustele tundlikud ning olud võivad muutuda juba ühe aastaga.

9.3 Teede, tänavate ja tänavavalgustuse visioon ja kitsaskohad

Visioon: *Teede ja sildade korrashoid ning kvaliteet on tagatud vähemalt rahuldaval tasemel. Tänavavalgustuse ja bussipeatuste valgustuslahendused baseeruvad võimalusel taastuvenergia autonoomsetel lahendustel.*

Kitsaskohad:

- müra maanteed ja tööstusalade lähedastes piirkondades;
- teed ja tänavad kohati väga amortiseerunud ning nende ehitus ja remont on kulukas;
- tänavavalgustus asulates on ebapiisav;
- hajaasustusega alade bussipeatustes valgustus valdavalt puudub;
- puudulik jalg- ja kergliiklusteede võrgustik.

10. Sport ja vaba aeg

Häädemeeste valla sporditegevuse ja vaba aja sisustamise võimalusi ning nende arendustegevuste planeerimist toetab siinne looduslähedane elukeskkond, pikk rannajoon, metsad, luitemaastikud ja puhkealad, luues head eeldused liikumisharrastuseks ning tervisliku eluviisi edendamiseks.

Sporditegevuse keskseteks teenusteks pakujateks on Jõulumäe Tervisespordikeskus, Uulu Kultuuri- ja Spordikeskus ning Häädemeeste Keskkooli spordihoone. Lisaks on vallas kasutusel erinevad spordiväljakud, staadionid, koolide spordirajatised ning mänguväljakud, mis võimaldavad tegeleda nii harrastus- kui ka võistlusspordiga. Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuses on kaasaegne pallimängusaal, jõusaal ja liikumissaal erinevate treeningute läbiviimiseks.

Vallas tegutsevad mitmed spordiklubid ja ühendused, mis pakuvad erinevaid harrastusvõimalusi lastele, noortele ning täiskasvanutele. Esindatud on muu hulgas võrkpall, jalgpall, saali jalgpall ning suusasport. Traditsioonilised spordi- ja rahvaspordiüritused aitavad kaasa kogukondliku aktiivsuse suurenemisele ning tervislike eluviiside kujundamisele.

Valla eripäraks on Jõulumäe Tervisespordikeskuse olemasolu, mis on piirkondlikult ja riiklikult oluline spordikeskus pakudes väga erinevaid võimalusi spordialade harrastamiseks, treeninglaagrite korraldamiseks ning tervislikuks liikumiseks looduses.

10.1 Spordi ja vaba aja visioon ja kitsaskohad

Visioon: *Elanikele on loodud kaasaegsed spordi- ja liikumisvõimalused, avalikus kasutuses olevad mänguväljakud jmt.*

Kitsaskohad:

- puudulikud võimalused tennise, skate-parkide (pump track, rula-, BMX ja rulluisuparkide) elanike, sh noorte sportliku tegevustena ning omavahelise sotsialiseerumisena;
- Häädemeeste Keskkooli staadioni halb olukord, mistõttu puuduvad siin sportlike vaba aja sisustamise võimalused;
- kergliiklusteede võrgustik ei ole piisav aktiivse liikumise harrastamiseks;
- vald asub geograafiliselt pikal mereäärsel territooriumil, kelle elanike elukohad asuvad valdavalt hajaasustusega piirkondades, millest tulenevalt on pakutavad võimalused kaugete vahemaade tõttu piiratud (sobilikud kellaajad ühistranspordiga liikumiseks, jt asjaolud);
- vananev spordiinventar;
- vähe on mängu- ja puhkealasid tiheasustusega piirkondades;
- spordi- ja vaba aja tegevustel puudub sidusus kogukonnakeskuste ja turismiobjektidega.

11. Kultuuripärand

11.1 Kultuuripärand

Häädemeeste vald on rikkaliku kultuuripärandi ja tugevate kogukondlike traditsioonidega piirkond, mille identiteeti kujundavad rannakultuur, merendusajalugu, külaseltside tegevus ning aktiivne kohaliku omaalgatuse traditsioon. Valla kultuuriline eripära tugineb ajaloolisele Häädemeeste kihelkonnale, rannikuelule, kalandusele, purjelaevandusele ning piirkonna loodus- ja pärandmaastikele.

Vallas tegutsevad mitmed kultuurikollektiivid, seltsid ja mittetulundusühingud, kes rikastavad kohalikku kultuurielu ning korraldavad traditsioonilisi ja uusi kogukonnasündmusi. Kultuuritegevus toetub suurel määral kohalike elanike aktiivsusele ja vabatahtlikule panusele, mis loob eeldused elujõulise kogukonnakultuuri hoidmiseks. Vallas tegutsevad Uulu Kultuuri- ja Spordikeskus, Häädemeeste Seltsimaja, Treimani Rahvamaja, Kabli Seltsimaja, Tahku Tare külakeskus ning teised kogukondlikud keskused, mis pakuvad võimalusi kultuurisündmuste korraldamiseks, huvitegevuseks ja kogukondlikuks koostööks. Need asutused toimivad kohaliku kultuurielu keskustena ning aitavad hoida piirkondlikku identiteeti ja kogukondlikku sidusust.

Olulise kultuuripärandi hoidja ja tutvustaja roll on Häädemeeste Muuseumil, mis talletab ja vahendab teadmisi piirkonna ajaloost, purjelaevandusest, kalandusest, haridus- ja kultuuriloost ning kohalikust pärimusest. Häädemeeste Vallavalitsuse hallatavad asutused:

- Uulu Kultuuri- ja Spordikeskus (KSK);
- Uulu Raamatukogu;
- Võiste Raamatukogu;
- Häädemeeste Raamatukogu koos haruraamatukogudega;
- Häädemeeste Seltsimaja;
- Häädemeeste Muuseum;
- Kabli Seltsimaja;
- Treimani Rahvamaja.

Häädemeeste valla kultuurivaldkonna tugevusteks on rikkalik kultuuripärand, aktiivsed kogukonnad, toimiv kultuuritaristu ning piirkonna omanäoline identiteet. Edasise arengu peamiseks suundadeks on kohaliku pärandi nähtavam esiletõstmine, kogukondliku aktiivsuse toetamine ning kultuuris osalemise võimaluste laiendamine, et tugevdada elanike ja suvekülaliste sidet Häädemeeste vallaga.

11.2 Kultuuripärandi visioon ja kitsaskohad

Visioon: *Kohaliku kultuuripärandi ja ajalooliste väärtuste esiletoomine, kohalikku ajalugu ning identiteeti väärtustavate tegevuste korraldamine, suurendamaks seeläbi elanike, sh suvekülaliste sidet kogukonnaga.*

Kitsaskohad:

- mitmel piirkonnal puudub tugev liider, kes kaasaks elanikke kultuurielu parendamisse ja ühistegevuste korraldamisse;
- elanikkond vananeb ja noortel on vähene huvi kultuuritegevustes ja kultuuripärandi edasise säilimise tagamise tegevustes osalemiseks.

12. Elanikkonnakaitse

Elanikkonnakaitse toimimise aluseks on inimeste suutlikkus end kriisi ajal kaitsta kuni abi saabumiseni ning vajaduse korral üksteist aidata. Esmavajadused, mida iga elanik kriisiks valmisolekuks tagada on: soe keskkond, joogivesi, toit, hügieen, info, turvalisus, riided, valgus ja ravimid.

Eluliselt oluline on info jagamine ja elanike jaoks selle kättesaadavus, mille vahendusel saada nõu ja abi, kuidas kriisis hakkama saada, et ellu jääda. Oluline koormus nii info jagamisel kui ka alternatiivsete lahenduste korraldamisel on kohalikel omavalitsustel, mistõttu omavalitsuse kriisivalmidus ja selle suurendamine on võtmetähtsusega.

Kohaliku omavalitsuse üksus peab olema valmis evakueeritutele abi osutama vähemalt kahe protsendi ulatuses oma elanike arvust.

Kohaliku omavalitsuse kohustus on tagada elutähtsate teenuste juurdepääs, sh joogiveele. Tagatud peavad olema ka esmased hügieenitarbed ja psühhosotsiaalne kriisiabi.

Olukorras, kui inimestel ei ole võimalik jääda oma kodudesse, peab Päästeamet koostöös kohalike omavalitsustega suutma läbi viia inimeste ulatusliku evakuatsiooni, seejuures arvestades võimaluste piires ka haavatavate sihtrühmade vajadustega. Valmidus peab olema kriisi iseloomust tulenevalt nii KOVi siseseks evakuatsiooniks kui ka ühest omavalitsusest teise inimeste evakueerimiseks ning inimeste vastuvõtmiseks teise KOVi territooriumil, st evakuatsioonikohtade avamist jt vajalike tegevuste korraldamist.

Kohalike omavalitsuste kriisiks valmisoleku hinnang on kirjeldatud [Minuomavalitsus.ee](https://minuomavalitsus.ee) kodulehel. Häädemeeste vald on alates 2019-st aastast järjepidevalt parandanud oma valmisolekut kriisideks. 2025. aasta seisuga on Häädemeeste tervise ja turvalisuse valdkonna tase 0-9 punkti skaalal 8,5. Tervise ja turvalisuse valdkond on oluliselt seotud võimalike ohtudega, mis Häädemeeste valla mereäärsest asukohast lähtuvalt ongi suurem kui enamik omavalitsustes, mis tingib reaalseks ohuks kõrgendaud valmisoleku. Häädemeeste vald on üks omavalitsusest, kes on [Minuomavalitsus.ee](https://minuomavalitsus.ee) hinnangul täitnud kriisivalmiduse parimail tasemel.

Tulenevalt Häädemeeste valla asukohast, elanike elukoha paiknemisest, omavalitsuse mereäärsest asukohast ning tulenevalt valda kogupikkuses läbiva rahvusvahelise tähtsusega maanteest, on Häädemeeste valla turvalisuse ja kriisi tekke ohtudeks neli peamist riskitegurit:

- üleujutusohut;
- pikaajalise elektrikatkestuse oht;
- tormiga kaasnevad ohud;
- maanteetranspordi sõiduki(te) õnnetusega kaasnev ulatuslik keskkonnareostuse oht.

Turvalise elukeskkonna loomine piirkonnas eeldab valdkonna tähtsustamist nii arengukavas kui järgnevate aastate tegevusplaanides. Liiklusohutust silmas pidades on olulised teedevõrgu korrashoid ja arendamine, päästevõimekuse arendamine, elanike turvalisusealase teadlikkuse tõstmine, kriisivalmiduse ja -teadlikkuse tõstmine. Häädemeeste valla 2026. aasta rahulolu-uuringutulemustest nähtub, et 27% elanikest vajavad täiendavat kriisiks valmisoleku infot.

Häädemeeste alevikus asub 2015. aastal rajatud politsei- ja päästkeskuse hoone koos päästkeskuse ja politseitööruumidega, Pärnu Haigla üks kiirabi õebrigadidest ning Päästeameti Pärnumaa päästepiirkonna Häädemeeste Päästekomando.

Vabatahtlike organisatsioonidena tegutsevad 2016. aastal asutatud Jaagupi Vabatahtlik Merepääste MTÜ, kelle eesmärk on parandada kogukonnateenuseid jmt. Ühingu kodusadamaks on Jaagupi sadam. 2022. a asutati Uulu Vabatahtlik Päästeselts, kes tegutseb Uulus. Ühingu eesmärkideks on kogukonna turvalisuse tõstmine läbi ennetustegevuste ja elanikkonna toetamine kriisiolukordades.

12.1 Elanikkonnakaitse visioon ja kitsaskohad

Visioon: *Elukeskkonna kriisivalmiduse eelduste loomine, tagamaks kogukonna jätkusuutliku toimimise kriisiolukorras.*

Kitsaskohad:

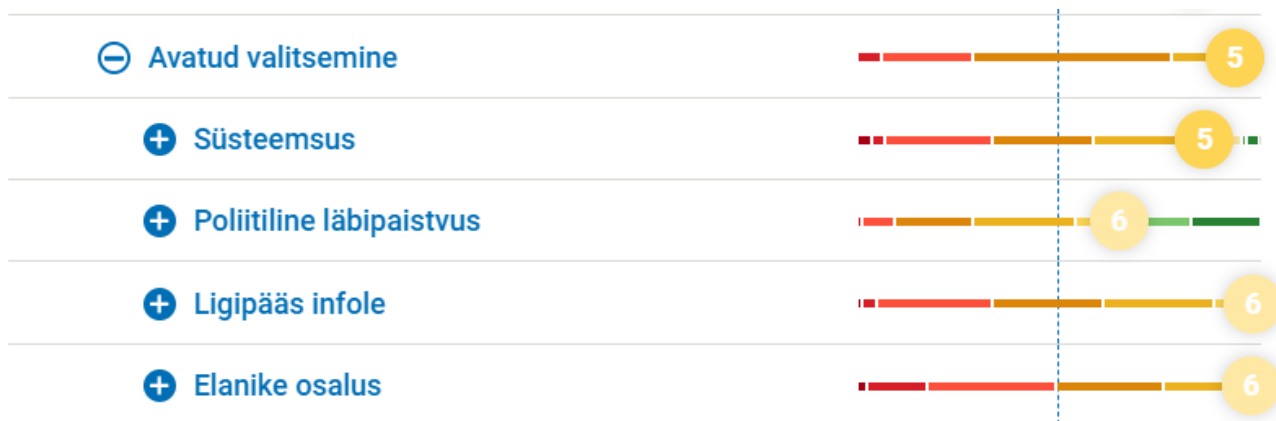
- üleujutusohuga alade kaitse puudumine;
- juurdepääsu- ja evakuatsiooniteede puudulikus;
- puuduvad hermeetilised reoveemahutid üleujutusohuga aladel;
- elektrikilpide, küttesüsteemide jmt tehnosüsteemide paigaldamisel ei ole arvestatud üleujutusohuga kaasnevate riskidega;
- naabrivalve piirkondade vähesus;
- turvalise liikumise tagamiseks ei ole piisavalt kergliiklusteid (sh vana Riia maanteel, jt);
- tänavavalgustus asulates on ebapiisav.

13. Haldussuutlikkus, avatud valitsemine ja partnerlus

Häädemeeste valla omavalitsuse esinduskoguks on Häädemeeste Vallavolikogu, mille valivad valla hääleõiguslikud elanikud. Omavalitsuse täitevorganiks on Häädemeeste vallavalitsus, mis moodustatakse volikogu poolt. Häädemeeste Vallavolikogus on 19 liiget. Häädemeeste Vallavolikogus tegutsevad 2026 aasta seisuga 6 erineva eluvaldkonda koordineerivat komisjoni: Majandus- ja eelarvekomisjon; Arengu- ja planeeringukomisjon; Sotsiaal- ja tervishoiukomisjon; Haridus- ja noorsootöökomisjon; Kultuuri- ja spordikomisjon ning Revisjonikomisjon.

Häädemeeste vallal on 26 hallatavat asutust, nendest: 7 kultuuriasutust, 1 muuseum, 6 raamatukogu, 4 lasteaeda, 2 spordikeskust, 1 noortekeskus, 2 noortetuba, 1 hoolekandeaustus, 1 keskkool, 2 põhikooli ja 1 algkool.

Häädemeeste vallavalitsus oma töökorralduses on rakendamas [Avatud valitsemise partnerlus](#) tööpõhimõtteid. Avatud valitsemise partnerlus on rahvusvaheline algatus hea riigivalitsemise edendamiseks maailmas, silmas pidades tehnoloogia arengust tulenevaid võimalusi. Avatud valitsemine tähendab võimu teostamist ausalt, läbipaistvalt ja dialoogis kodanikega. Tegevuste läbipaistvus ja vallaelanikele olulise info kättesaadavus tagatakse info avaldamisega nii valla koduleheküljel kui ka muude infokanalite kaudu (Facebook, valla ajaleht jt).

Joonis 23: Häädemeeste valla avatud valitsemise põhimõtete täitmine (allikas: [Minuomavalitsus.ee](#), 2026)

2026. aastal elanike seas läbiviidud rahuloluküsitluse tulemusena on elanikud valla juhtimisega kokkuvõtlikult rahul, 30% küsitlusele vastanutest hindas valla juhtimist väga heaks, 10% aga halvaks.

Haldussuutlikkuse ja koostöö tagamise üheks oluliseks aluseks on avatud valitsemise partnerluse tööpõhimõtete rakendamine, sh tegevuste ja otsuste läbipaistvuse tagamine, meeskonnatöö elanike ja valdkondlike spetsialistidega, kogukonna kaasamine, vallaelanike arvamuste kuulamine, vastutustundlike otsuste langetamine, meeskonna arendamine ja efektiivsete teenuste toimimise arendamine.

Visioon: Avalike teenuste täiustamine ja ajakohastamine vastavalt elanike muutuvatele vajadustele.

Kitsaskohad:

- vähesed finantsvahendid füüsilise keskkonna ja teenuste järjepidevaks arendamiseks;
- noorte vähene huvi omavalitsuse tegevuste, elu korralduslike otsustusprotsesside ja tööpõhimõtete vastu;
- mitme elukohaga elanike mõju teenuste korraldamise vajadusele, jättes seejuures tulubaasi teise elukohajärgsesse omavalitsusse;
- avalike teenuste süstematiseeritud andmete puudumine, et arendada andmepõhist juhtimissüsteemi oluliste otsuste langetamisel.